

C3 – WEL1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

10 oktober 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een doelgerichte aanpak voor allochtone armen	1
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de brandveiligheid van de rusthuizen in de Vlaamse Gemeenschap	
Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over brandveiligheidsvereisten in rusthuizen	2
Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een preventief beleid rond schuldenlast	6
Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de tekorten in de bijzondere jeugdzorg	8
Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiële ondersteuning van zelfstandige opvangvoorzieningen	13
Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het stijgend en excessief alcoholgebruik bij jongeren	14
Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gestage toename van het aantal abortussen	16
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over preventie van de nieuwe agressieve ziekenhuisbacterie Clostridium difficile	21

Voorzitter: de heer Luc Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een doelgerichte aanpak voor allochtone armen

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil de draad opnemen met een schriftelijke vraag die ik in het verloop heb gesteld. Mijn vraag om uitleg houdt daarmee verband en handelt over de doelgerichte aanpak van allochtone armen. Er bestaat een 4 jaar durende studie om generatiearmendes-kundigen op te leiden. Uit de resultaten van een studie van de Universiteit Antwerpen en de Koning Boudewijnstichting, die tijdens het verloop is verschenen, bleek dat er ook allochtonen worden opgeleid als deskundigen in armoede. Die hebben nog steeds te kampen met de klassieke problemen, dus met hun allochtone achtergrond.

Naar aanleiding van die studie wordt gesuggereerd om een brug te slaan tussen die twee werelden: de deskundigen en de armen, vooral de allochtone armen. Mevrouw de minister, zou het niet nuttig zijn om de deskundigheid die nu wordt onderwezen, uit te breiden tot deskundigheid in de integratie, naast die in de armoede?

Volgens de schrijfster Margot Verstraeten, die dit onderzoek in de pers bracht, vindt de overheid het blijkbaar alleen nodig om deskundigen in de armoede op te leiden, en niet in armoede en integratie. Wij vinden dat integratie hier een plaats moet krijgen.

Mevrouw de minister, hoe bekijkt u het opstarten van de opleiding ervaringsdeskundige in de armoede en integratie? Wilt u met die aanbevelingen rekening houden? Welke zijn uw vooruitzichten hieromtrent? Kunt u die toelichten?

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mevrouw de minister, ik vermoed en verwacht dat u het in uw antwoord ook zult hebben over het Actieplan Armoedebestrijding, dat de Vlaamse Regering in juni 2006 goedkeurde. We hebben nog niet de kans gehad om hier daarover te praten. Het armoededecreet vraagt ook niet om dat in het Vlaams Parlement te bespreken. Ik hoop dat we dat actieplan gauw samen kunnen bekijken, desnoods in een gedachteswisseling. Vragen zoals deze kunnen we dan laten

aansluiten bij een algemeen antwoord van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Het is juist dat armoede vele gezichten heeft. Het is belangrijk dat we die diversiteit voldoende in beeld brengen. De publieke opinie heeft nogal een eenzijdig beeld van armoede, die van generatie op generatie wordt doorgegeven. Armoede kan ook het gevolg zijn van een faillissement, van ziekte, van ouder worden. In de centrumsteden zien we een stijging van de armoede bij allochtonen. We moeten daarover bekommerd zijn. Daarom hebben we aan experts gevraagd om methodieken te ontwikkelen voor allochtone problemen.

Ik ben geen voorstander van nieuwe opleidingen. Ik wil vermijden dat armoedebestrijding te veel in vakjes wordt gestopt. De armoede moet in het geheel worden tegengewerkt. Dat betekent dat we met specificiteiten rekening moeten houden. Het armoedebeleid moet vooral gericht zijn op het erkennen en aanpakken van uitsluitingsmechanismen. Ik ben dus geen voorstander van het opzetten van een specifieke opleiding ter zake. Wel vragen we expliciet dat de bestaande werkingen meer aandacht zouden besteden aan de problematiek bij allochtonen.

Uit mijn bezoeken aan een aantal verenigingen waar armen het woord nemen, blijkt dat steeds meer allochtonen erheen beginnen te komen. Ze hebben daar al een aantal vertegenwoordigers. De vraag rijst natuurlijk hoe we specifiek bijvoorbeeld allochtonenverenigingen kunnen inschakelen. Ik vind immers niet dat er steeds een sociale mix moet zijn. Iedereen mag zich organiseren. Zelforganisaties kunnen zorgen voor emancipatie, vast en zeker ook als het gaat over de allochtone gemeenschap.

Hoewel er in het algemeen een taboe rust op armoede, merken we dat dit taboe duidelijk groter is binnen de allochtone gemeenschap. We vinden het belangrijk dat ook deze mensen hun weg vinden naar de opleiding. Momenteel gebeurt dat nog niet voldoende. Dat hebben we dan ook gevraagd aan De Link.

Momenteel voert Samenlevingsopbouw Antwerpen een experimenteel project uit dat de relatie onderzoekt tussen autochtone en allochtone armoede. Verscheidene partners werken daaraan mee, ook vanuit de wetenschappelijke wereld. De bedoeling is de knowhow te

vergroten. We moeten erkennen dat er ter zake nog werk nodig is in de sector.

Ook het Vlaams Minderhedencentrum kan ter zake een belangrijke rol spelen. Het gaat dus niet alleen over De Link of de verenigingen waar armen het woord nemen. Ik heb aan de mensen van De Link gevraagd welke initiatieven ze willen nemen om de participatie van allochtonen te vergroten. Aan het Vlaams Netwerk is de expliciete opdracht gegeven in zijn meerjarenplan aandacht te schenken aan de vraag hoe het allochtonen beter wil bereiken via de verenigingen. Als gevolg van die opdracht is in die meerjarenplanning opgenomen dat de ervaringsuitwisselingen zullen worden verbreed. Daarnaast zullen we in samenwerking met Samenlevingsopbouw Antwerpen voortwerken aan armoede bij allochtonen. In het eerste jaarplan zou er ter zake een concreet project worden voorgesteld.

Het is onze bedoeling om vooral de juiste kennis te vergaren, zodat er aangepaste methodieken kunnen worden ontwikkeld, en niet om iets apart op te zetten. Ik ben dus geen voorstander van een specifieke opleiding, maar vind wel dat er meer inspanningen moeten worden geleverd om hen meer bij de reguliere werkingen te betrekken. Bij de verenigingen waar armen het woord nemen, gebeurt dit. Aan De Link werd expliciet gevraagd daar meer aandacht voor te hebben. Er is een project gaande om methodieken uit te werken en de kennis en knowhow ter zake te vergroten.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou graag willen ingaan op de suggestie om daar zeker aandacht aan te besteden in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en het erin op te nemen. U bent ook tot de conclusie gekomen dat er ook bij allochtonen nog veel hinderpalen bestaan om naar buiten te komen met armoede. Ze houden armoede binnenskamers. Het betrekken van allochtone armoededeskundigen zal de integratie van die groep verbeteren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de brandveiligheid van de rusthuizen in de Vlaamse Gemeenschap

Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over brandveiligheidsvereisten in rusthuizen

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw de minister, voor het reces heb ik u een aantal schriftelijke vragen gesteld over de problematiek van de brandveiligheid van de rusthuizen in de Vlaamse Gemeenschap.

Ik hoop en denk dat de situatie niet zo dramatisch is als de cijfers op het eerste gezicht doen vermoeden. Het is goed dat dit eens wordt gezegd in de commissie. Ik citeer uit uw antwoord op mijn parlementaire vraag: '148 van de 755 bestaande rusthuizen, al dan niet met een bijzondere erkenning als RVT, beschikken vandaag niet over alle elementen die hen in staat stellen te voldoen aan alle gestelde brandveiligheidsvereisten.' Dit probleem verschilt sterk van provincie tot provincie. De provincie Antwerpen spant ter zake de kroon, met 78 rusthuizen. In Limburg gaat het over slechts 9 rusthuizen, in Vlaams-Brabant over slechts 3.

Van die 148 rusthuizen waarover het gaat, zouden er 89 rusthuizen zijn die op basis van artikel 18 van de gecoördineerde decreten inzake voorzieningen voor bejaarden, een erkenning kregen voor maximaal 3 jaar. Het artikel stelt dat er toch een erkenning kan worden gekregen, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Wat dat betreft, is er dus geen probleem. Dit betekent nog altijd dat er 59 rusthuizen zijn die bij een strikte toepassing van de regelgeving geen erkenning zouden kunnen krijgen. Ik begrijp uit uw antwoord dat deze erkenning, omwille van bijvoorbeeld RIZIV-subsidies en indien de veiligheid door een attest van de brandweer en de burgemeester – blijkbaar vormen die nog een buffer – wordt gegarandeerd, niet wordt ingetrokken. Deze praktijk zou ook onder de vorige ministers hebben bestaan, maar wellicht mist die een juridische, decretale basis.

In uw antwoord op de schriftelijke vraag laat u uitschijnen dat de brandveiligheidsproblematiek eerder te maken heeft met onduidelijke, tegenstrijdige en dubbelzinnige wetgeving, en niet zozeer met het feit dat de gebouwen niet brandveilig zouden zijn. In uw antwoord geeft u evenwel geen feiten die deze stelling staven. U verwijst bijvoorbeeld naar de onduidelijkheid over de procedure, de verantwoordelijkheden en be-

voegdheden en de hangende afwijkingsaanvragen bij de federale diensten.

Ik heb ondertussen wat onderzoekingswerk verricht. Ik stel vast dat het KB over de rustoorden niet echt recent is: het dateert van 1974. Sinds de staatshervorming is de Vlaamse Gemeenschap verantwoordelijk. Bij de overdracht is een samenwerkingsakkoord met de brandweerinspectie afgesloten. Bij afwijkingen vraagt de Vlaamse minister een advies aan de federale brandweerinspectie. In feite besteedt de Vlaamse Gemeenschap die opdracht dus uit aan een federale overheidsdienst. De Franse en Duitstalige Gemeenschap werken met een regelgeving die van recentere datum is: daar wordt de zaak afgehandeld door de eigen diensten.

Vandaag is het samenwerkingsakkoord zestien jaar oud. Nu pas, naar aanleiding van de vragen, komt aan het licht dat er op juridisch vlak misschien een probleem is. De brandweerinspectie heeft volgens interne bronnen personeelsswissels ondergaan die ervoor hebben gezorgd dat een aantal dossiers onafgewerkt zijn. Daar kunt u niets aan doen.

Mijns inziens zijn er twee mogelijke oplossingen. Ik denk niet dat we nood hebben aan politieke twisten over de bevoegdheden van deze of gene overheid. Ofwel geven we minister Dewael een tik op de vingers omdat het samenwerkingsakkoord niet wordt nageleefd, ofwel neemt de Vlaamse overheid het initiatief om een eigen kwaliteitsvolle wetgeving uit te werken en een eigen afwijkingscommissie en -dienst te installeren. Ik denk dat de tweede optie de beste is. Uit antwoorden op schriftelijke vragen heb ik overigens begrepen dat men in die richting aan het werken is.

In de wandelgangen verneem ik ook dat de wetgeving over Toerisme voor Allen ondermaats is. Een eigen, gespecialiseerde dienst zou dat kunnen voorkomen, zoals ook de praktijk in Brussel en Wallonië aantoonde. Zo'n dienst zou de brandweerkorpsen kunnen ondersteunen en interpretatieproblemen opruimen.

We hebben geen duidelijk beeld over het aantal rusthuizen waar er echt een brandveiligheidsrisico is. Als er iets gebeurt, ontstaat een probleem over de verantwoordelijkheid. En de slachtoffers hebben geen boodschap aan gekibbel over welk niveau nu verantwoordelijk is. De overheid moet dus haar verantwoordelijkheid nemen.

Ik wil hierover zes vragen stellen. Een: zijn er rusthuizen waar er zich een echt brandveiligheidsrisico voordoeft? En zo ja, wat kan of zal de minister doen om dat op zo kort mogelijke termijn te verhelpen? Kan de minister mij meedelen om welke rusthuizen het precies gaat? Twee: kan de minister concretiseren wanneer er de facto geen sprake is van een brandveiligheidsprobleem? Drie: welke normen zorgen voor de onduidelijkheid,

tegenstrijdigheid en dubbelzinnigheid die mee oorzaak zijn van de brandveiligheidsproblematiek? Vier: hoe verklaart de minister de opvallende provinciale verschillen? Vijf: wat is de juridische basis voor de verdere erkenning van beperkte duur van die 59 rusthuizen waarvan eerder sprake? Zes: hoe komt het dat er 117 hangende afwijkingsaanvragen bij de federale diensten liggen en daar voor advies zouden behandeld moeten worden? Waarom gebeurt dat niet? Zijn er echte brandveiligheidsrisico's?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de heer Decaluwe heeft me al ten dele de woorden uit de mond genomen. Mijn vraag is ingegeven door de brand die op 29 augustus in een Anderlechts rusthuis dodelijke slachtoffers heeft gemaakt.

Wie of welke instantie is uiteindelijk verantwoordelijk indien in rusthuizen of andere verzorgingsinstellingen een brand uitbreekt die het gevolg zou zijn van een gebrekkige brandveiligheidsvoorziening? Wanneer zorgt de minister voor een duidelijke en geactualiseerde regelgeving over de brandveiligheidsvoorschriften voor rusthuizen en verzorgingsinstellingen? De huidige regelgeving dateert al van 1974. Ze is totaal achterhaald. Wordt het niet tijd om bijvoorbeeld een branddetectie verplicht te maken of rekening te houden met de al sinds 1994 van kracht zijnde basisnormen?

Wie neemt de verantwoordelijkheid op zich voor ongevallen die zich voordoen tijdens periodes van wat u in uw antwoord bestempelt als 'veiligheidsvoorschriften tijdens periodes van administratieve aard'? Bovendien mogen we van u in de pers vernemen dat er rusthuizen zijn die door de brandweerdiensten gewoon niet worden gecontroleerd. Gebeurt die controle niet uit slechte wil, of is dat omdat die korpsen de mogelijkheid niet krijgen om de controle uit te voeren? U stelt dat de afwijkingsdienst van de federale overheid vierkant draait. Er volgen geen antwoorden op de talrijke afwijkingsaanvragen. Welke stappen hebt u al ondernomen om daar alsnog verandering in te brengen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik sluit mij graag aan bij de vraag van beide collega's. Ik refereer voornamelijk aan het voorstel van de heer Decaluwe. Hij stelt dat er twee mogelijkheden zijn. Wij opteren uiteraard voor de tweede mogelijkheid, het oprichten van een eigen dienst door de Vlaamse Gemeenschap, naar analogie met de Duitstalige en de Franse Gemeenschap.

Ik herken de situaties die zojuist zijn geschetst heel goed en wil er nog een voorbeeld aan toevoegen. De rusthuizen worden immers nog met een bijkomend probleem geconfronteerd, namelijk met de tegenstrijdigheden in de verschillende wetgevingen.

Aan de inspecteurs van de Vlaamse administratie hebben wij al voorgesteld om via het huishoudelijk reglement te verbieden dat de bewoners nog zouden roken op hun kamer. We zijn echter al verscheidene malen teruggefloten. Sommige instellingen doen het wel, maar de inspectie stelt steevast dat wij dit in het licht van de wet op de privacy niet kunnen doen. Het komt aan de bewoner toe om te beslissen of hij al dan niet op de kamer rookt.

Wij weten echter ook dat heel wat branden net op de kamer ontstaan. Wij hebben zelf meegemaakt hoe een brandende sigaret omwille van het in slaap vallen van de bewoner de oorzaak werd van een brand. Als een actualisatie van de huidige wetgeving in overweging zou worden genomen, pleit ik ervoor dat duidelijk zou worden gesteld wat kan en wat niet kan.

Recent nog is de wetgeving met een algemeen rookverbod in openbare gebouwen van toepassing geworden. De welzijnswet verbiedt dat werknemers nog langer in contact worden gebracht met rook. We kunnen dus wel een rookverbod in de voorzieningen instellen, maar niet op de kamer, terwijl onze werknemers toch op de kamers moeten werken. Er zijn dus wel degelijk tegenstrijdigheden voorhanden die opgelost kunnen worden bij een eventuele actualisatie van de wetgeving.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Eerst wens ik duidelijk te stellen dat wat ik nu antwoord, niet van toepassing is op het brandvoorval in het rusthuis van Anderlecht. Daar ging het immers om de bevoegdheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, terwijl mijn antwoord het Vlaamse Gewest aangaat.

Volgens de inspectiediensten in Vlaanderen zijn gelijkaardige incidenten in Vlaanderen gelukkig veeleer de uitzondering dan de regel. Het heeft vooral te maken met de doorgedreven inspanningen die zowel de voorzieningen als de overheid voeren om zowel een veilige woonomgeving als werkomgeving te creëren. Als er toch brand is uitgebroken, zien we dat het meestal een brand betreft die ontstaan is op de kamer van een bewoner. De rook- en waterschade bleven dan ook meestal en voor het grootste deel beperkt tot de kamer of het compartiment van de bewoner zelf.

Van 148 rusthuizen beschikken er 89 niet over een onvoorwaardelijk gunstig brandweerverslag, erkend in toepassing van artikel 18 van de decreten inzake voor-

zieningen van bejaarden. Hieruit blijkt dat twee derde van de betrokken rusthuizen op reglementaire wijze zijn erkend, en een derde dus niet.

De algemene situatie ziet er als volgt uit: 148 van de 755 bestaande rusthuizen beschikken vandaag niet over alle elementen die hen in staat stellen om te voldoen aan alle gestelde brandveiligheidsvereisten. Het gaat dikwijls om het ontbreken van een formeel brandveiligheidsattest dat normaliter door de brandweer wordt afgeleverd.

Ik zal hier even alle aspecten aan bod laten komen; het gaat immers om een vrij technische aangelegenheid. Ik benadruk hier dat dit niet betekent dat er in deze voorzieningen een acuut risico inzake brandveiligheid aanwezig zou zijn. In veruit de meeste gevallen heeft de verantwoordelijke beheersinstantie van het rusthuis effectief stappen gezet naar het brandveiliger maken van het rusthuis, in toepassing van de huidige brandveiligheidsnormering. Ik denk bijvoorbeeld aan het aanpassen van bestaande gebouwen of de realisatie van een vernieuwingsbouw of aan een combinatie van maatregelen. Heel wat voorzieningen namen zelfs supplementaire maatregelen die niet strikt vereist waren. Ik denk hier bijvoorbeeld aan de installatie van brand- en rookdetectieapparatuur of extra nachtpersoneel. Dan gaat het om maatregelen die niet in de normering zijn opgenomen.

Een brandweerattest is nodig voor een erkenning. Om erkend te worden moet een voorziening zelf een brandweerattest indienen. Alleen als het brandweerattest geen opmerkingen bevat, voldoet de voorziening aan de brandveiligheidsvoorschriften. Het attest mag geen opmerkingen bevatten. Ook bij de periodieke inspecties van de rusthuizen vormt de opvolging van de naleving van de brandveiligheidsvoorschriften een vast item. Als er daarenboven bemerkingsen zijn, heeft de instelling een verklaring van de burgemeester nodig. Hij is verantwoordelijk voor de brandveiligheid op zijn gebied. Hij moet daar zelf kennis van nemen en eventueel bezwaar aantekenen.

In deze gevallen gebeurt het verlengen van een erkenning op basis van een grondig onderzoek van de elementen vervat in artikel 18 van het decreet op de ouderenvoorzieningen. Enkel en alleen wanneer de burgemeester concludeert dat er op het veiligheidsvlak een bezwaar is tegen een erkenning of de verlenging ervan, kan er geen verdere erkenning worden verleend. Dan gaan wij na of we een erkenning toestaan of niet.

Het KB van 12 maart 1974 tot vaststelling van de veiligheidsnormen waaraan de rustoorden voor bejaarden moeten voldoen, dateert dus van voor de regionalisering. Deze wetgeving bevat bepalingen die vandaag het voorwerp uitmaken van afzonderlijke regelgevingen,

waardoor er overlappingsen en tegenstrijdigheden bestaan. Bovendien zijn sommige normen door de evolutie van de in de bouw gebruikte technieken en materialen achterhaald. De regelgeving maakt geen melding van nieuwe technieken inzake brandveiligheid van de afgelopen dertig jaar. Ze is niet meer van deze tijd. De regelgeving bevat tevens zeer weinig elementen over de procedure met betrekking tot het afleveren van het bewijs dat de inrichting voldoende veiligheidmaatregelen heeft genomen.

De cijfers verschillen enorm van provincie tot provincie. In Antwerpen heeft 38,8 procent van de rusthuizen geen gunstig attest. In Vlaams-Brabant is dat slechts 2,34 procent. Die verschillen hebben vooral te maken met de houding van de brandweerkorpsen. Een beperkt aantal korpsen wendt de onduidelijke regelgeving aan om de zaken niet of minimaal uit te voeren. Ze beperken zich bijvoorbeeld tot het afleveren van een attest met opmerkingen zonder daar conclusies aan te koppelen. Nochtans moet er in het geval van opmerkingen een hele procedure volgen. Soms wordt dit zelfs niet opgenomen in de attesten. Sommige korpsen weigeren zelfs om een onderzoek in te stellen indien de wetgeving niet expliciet vermeldt dat zo'n onderzoek vereist is. Het gaat daar vooral om korpsen uit Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

In het decreet op de ouderenvoorzieningen werd een artikel 18 ingevoegd dat de mogelijkheid biedt tot het bekomen van een verdere erkenning onder strikte voorwaarden. De geldigheidsduur van dergelijke erkenning is beperkt tot een periode die de maximale duur van drie jaar niet mag overschrijden. Deze bepaling heeft voor enkele onverwachte problemen gezorgd. Twee frappante voorbeelden hiervan zijn de onverwachte vertragingen in het adviseren van de afwijkingsaanvragen en de schaarste van de VIPA-kredieten voor de bouwprojecten. Hierdoor moeten we aan voorzieningen een verlengde beperkte erkenning verlenen als artikel 18 uitgeput is. We zitten daar dus ook al met uitzonderingsmodulen.

Er wordt ook op toegezien dat de voorziening met een stappenplan aantoont dat alle noodzakelijke aanpassingswerken werden uitgevoerd of in uitvoering zijn, behoudens die waarvoor de voorziening afhankelijk is van derden, bijvoorbeeld de VIPA-financiering. Een expliciete juridische basis heeft deze beperkte erkenning dus niet. Dit is een van de redenen waarom we werk hebben gemaakt van een nieuw regeringsbesluit. Ik zal daar straks meer uitleg over geven.

Bovendien hebben we ook gezorgd voor een oplossing voor de VIPA-wachlijst in de vorm van alternatieve financiering. Dit zou alle problemen moeten oplossen maar we gaan toch door met het juridische werk.

Als er na het verstrijken van de erkenning nog geen

gunstig brandweerattest is, kan de voorziening in toepassing van artikel 18 verder worden erkend. 117 van de 148 voorzieningen hebben een afwijking op een of meer brandveiligheidsnormen aangevraagd, maar hebben nog geen antwoord gekregen. Het is inderdaad de federale administratie die deze aanvragen moet behandelen. De federale administratie geeft zelden of haast nooit een advies zodat de aanvragen van de voorzieningen jarenlang blijven liggen. Door het uitblijven van een beslissing inzake de aangevraagde afwijking kan er bijgevolg geen gunstig brandweerattest worden afgeleverd. Een afwijking op de brandveiligheidsnormen wordt doorgaans in overleg met de lokale brandweer aangevraagd wanneer de voorziening niet aan een bepaalde norm voldoet. Doorgaans betreft het hier tekorten op de normen waarvan ook de lokale brandweer van mening is dat de loutere aanpassingen aan de geldende normering weinig of niet bijdragen aan veiligheidsniveau van de voorziening zelf en waarbij dus door de uitbater betere alternatieve oplossingen worden aangereikt. In de praktijk zoekt men natuurlijk naar de meest veilige omstandigheden. Als er evenwaardige alternatieven bestaan, worden die toegepast.

In een beperkt aantal gevallen betreft het tekorten van technische of infrastructurele aard die niet onmiddellijk kunnen worden verholpen. Ook voor tekorten waarvan de aanpassingskosten niet opwegen tegen het resterende beperkte gebruik van de voorziening – bijvoorbeeld wanneer het rusthuis vervangen zal worden door nieuwbouw – worden er afwijkingen aangevraagd. Reeds in 1997 heeft de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken gewezen op de praktische onmogelijkheid. We hebben dat federale ministerie gewezen op de onmogelijkheid om het samenwerkingsakkoord te blijven uitvoeren gelet op de inwerkingtreding van de basisnormen inzake brandpreventie en van de hiermee samenhangende afwijkingsprocedure en de hierdoor ontoereikende personeelsomkadering van deze diensten.

De dossiers over de afwijking op de brandveiligheidsnormen, die door de Vlaamse Regering voor advies werden opgestuurd, werden door de federale diensten sinds 1997 niet meer behandeld. Het coöperatieakkoord is niet opgezegd. Alleen genieten de dossiers bij de federale overheid de laagste prioriteit, waardoor ze de facto niet worden behandeld.

Hoewel mijn voorgangers en ikzelf allerlei initiatieven namen bij de federale overheid om uit de impasse te geraken, heeft dat tot nu toe geen effect gehad. De conclusie is dat verder aandringen weinig zoden aan de dijk zet. Binnenkort leg ik een ontwerp van Vlaamse wetgeving met aangepaste normen en een eigen Vlaamse afwijkingscommissie voor aan de Vlaamse Regering, zodat we op die manier uit de impasse kunnen geraken.

Het opvolgen van de brandveiligheidsproblemen die in een voorziening worden vastgesteld, is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de uitbater van die voorziening. Die moet zorgen voor een veilige woon- en zorgomgeving voor de bewoners, en voor een veilige werkomgeving voor het personeel.

Vastgestelde tekorten op de brandveiligheidsnormering in de voorziening moet de uitbater prioritair wegwerken. Dit moet gebeuren in overleg met alle betrokken partijen, de brandweer, de lokale overheid enzovoort.

Op basis van een grondige analyse van de brandveiligheidsproblemen in de residentiële ouderenvoorzieningen en sommige thuiszorgvoorzieningen, die mijn administratie in 2004 heeft opgemaakt, werden de werkzaamheden in 2005 aangevat om een voorstel van oplossing uit te werken voor de vastgestelde knelpunten.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de normen inzake specifieke veiligheidsaspecten waaraan de voorzieningen voor bejaarden en bepaalde welzijnsvoorzieningen in de thuiszorg moeten voldoen, en tot bepaling van de procedure voor het leveren van het attest inzake de naleving van die specifieke veiligheidsaspecten, is gepland om nog dit jaar ter principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd te worden.

Momenteel is het dossier voor advies verstuurd naar de minister van Begroting. Daarnaast werd het ook voor advies bezorgd aan de federale Hoge Raad voor de Brandveiligheid om de afstemming van de federale en regionale wetgevingen te bewaken. De raad heeft dit dossier in zitting van 21 september 2006 al een eerste keer behandeld.

Na het verkrijgen van beide adviezen kan het dossier technisch verder worden afgewerkt volgens de geldende richtlijnen. Na een principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het besluit voor advies worden voorgelegd aan de Raad van State. Het besluit zal ook, in toepassing van richtlijn 98/34 van de Europese Gemeenschap, het Europees Parlement en de Raad, van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften, worden overgemaakt aan de Europese Commissie.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de minister, ik begrijp dat u werk maakt van dit dossier, dat hopelijk tegen het einde van dit jaar rond zal zijn. Nu wordt de interpretatie vaak aan de brandweerdiensten overgelaten. Ik hoop dat door middel van een omzendbrief de neuzen van de brandweerkorpsen in dezelfde richting worden gezet. Het zal je als burgemeester maar overkomen dat je een beslissing moet nemen in de ene of andere rich-

ting. Ik hoop dan ook dat er zo snel mogelijk een oplossing komt. Op een aantal uitzonderingen na, is het brandveiligheidsrisico minimaal. Zo heb ik het toch begrepen.

Minister Inge Vervotte: Er is overleg met de brandweerkorpsen. Ik heb die problemen geschetst. De burgemeester heeft geen verantwoordelijkheid. Hij wordt wel betrokken bij de procedure omdat hij verantwoordelijk is voor het brandweerkorps. De eindverantwoordelijkheid ligt wel bij de voorziening.

We moeten dit ook niet opblazen. De wetgeving moet kloppen, maar we moeten ook kijken naar de realiteit. Het is fout dat er een tegenstrijdige regelgeving is door de complexe staatsstructuur. We moeten daar iets aan doen omdat de mensen recht hebben op rechtszekerheid.

Er is een verschil tussen de tegenstrijdigheid in normeringen en regelgevingen door de complexe staatsstructuur, en de realiteit op het terrein. We erkennen dit en vinden dat het niet kan. De uitbaters hebben recht op rechtszekerheid. Daarom is er dit aangepaste besluit, dat de hiaten moet dichten en de tegenstrijdigheden wegwerken.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mevrouw de minister, de brandweer is van goede wil maar wil duidelijkheid. Misschien kunt u met een omzendbrief bekendmaken wat u hier vandaag hebt gezegd.

We zijn verheugd dat er voor het einde van dit jaar een aangepaste regelgeving en een afwijkingscommissie komt. De brandweer is daarvoor ook vragende partij.

De voorzitter: Als een burgemeester alle drankgelegenheden zou sluiten waarop de brandweer opmerkingen heeft, dan zouden er niet veel meer open zijn. Er is een indicatieve zone, waarin risico's moeten worden ingeschat.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een preventief beleid rond schuldenlast

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Tijdens het reces heb ik een bezoek gebracht aan de Nationale Bank, meer bepaald

aan de positieve gegevensbank. Dat was heel leerrijk. Die gegevensbank ziet een meerwaarde in het oprichten van een Vlaamse equivalent van het Observatoire du Crédit et de l'Endettement in Wallonië, omdat de cijfers die ze produceren, kunnen bijdragen tot het voorkomen van overmatige schulden.

De banken waren van nabij betrokken bij het oprichten van de positieve gegevensbank. In het begin waren ze sceptisch. Nu zijn ze bijgedraaid en maken ze heel frequent gebruik van de cijfers die in die centrale zijn verwerkt.

Dit is geen Vlaamse bevoegdheid, maar misschien kunnen we mee signalen geven om de positieve gegevensbank nog beter te maken. Er zitten meer dan 30 percent slapende kredieten in. Dat is een handicap. Het gaat over klantenkaarten waarmee men op afbetaling kan kopen, maar die niet worden gebruikt. We moeten bekijken of die niet kunnen worden uitgezuiverd. Veel belangrijker is echter dat er moet worden gestreefd naar een uitbreiding van de gegevens die verwerkt zijn in deze gegevensbank. Dan denk ik aan de niet-betaalde gsm-rekeningen, aan eventuele ziekenhuisrekeningen, energierekeningen en huurschulden. Uit studies van de Nationale Bank blijkt immers dat die schulden zeer zwaar kunnen wegen en zo de mogelijkheden van gezinnen en alleenstaanden kunnen beperken.

Mevrouw de minister, ik weet dat deze positieve gegevensbank niet behoort tot uw bevoegdheden. Toch heb ik enkele vragen. Hoe zit het met de eventuele oprichting van een Vlaams observatorium? Bent u bereid van gedachten te wisselen met uw federale collega over die gegevensbank, om te trachten te bewerkstelligen dat die slapende kredieten eruit zouden worden gehaald en er een uitbreiding zou komen met de voornoemde soorten schulden?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de problematiek van de schuldenlasten is al meermaals aan bod gekomen in deze commissie. Het is een zeer ernstig probleem, waarvan we jammer genoeg moeten vaststellen dat het groter wordt. De heer Dehaene wees op de noodzaak om die positieve gegevenscentrale te verfijnen en uit te zuiveren. Er lijkt me echter meer nodig. Er moet een uitvoeriger preventief beleid komen, om te voorkomen dat mensen bovenmatige schulden maken en naderhand hun rekeningen niet meer kunnen betalen.

Ik besef heel goed dat uw bevoegdheid hier bijzonder beperkt is. Op andere domeinen kunt u wel ernstig aan preventie doen, maar hier is het heel moeilijk om de mensen belerend te bezweren geen schulden meer te maken. Ik geloof echt niet dat u veel gehoor zult krijgen.

Heel wat van de bevoegdheden om een overmatige schuldenlast te voorkomen, berusten bij diverse van uw federale collega's. Dan denk ik bijvoorbeeld aan meer mogelijkheden om kredietopeningen te beperken. Dat is maar één voorbeeld. De tijd is veel te beperkt om daar dieper op in te gaan. Er bestaan talrijke mogelijkheden om een goed preventiebeleid te voeren. De sleutel daartoe ligt helaas vaak in federale handen. Net als de heer Dehaene wil ik er dan ook op aandringen dat u ernstig overleg zou plegen met uw federale collega's, om te bekijken hoe dit beleid ter voorkoming van schulden kan worden verfijnd en er meer aandacht aan kan worden besteed, om dit probleem minstens terug te dringen. Het probleem voorkomen zal immers zeer moeilijk zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vragen van de heer Dehaene en de bijkomende opmerkingen van mevrouw Dillen. Ik meen niet dat we tegen de oprichting van een Vlaams observatorium inzake schuldenlast kunnen zijn. Wel moeten we ons hoeden voor al te veel theorie. Zoals mevrouw Dillen stelt, zijn die gegevens al beschikbaar. We hebben ter zake al een hoorzitting gehouden en uitvoerig van gedachten gewisseld. Het komt er nu op aan in te grijpen waar we kunnen.

Er wordt een deel van het verhaal vergeten. Er zijn de Vlaamse en federale bevoegdheden, maar er is ook de lokale bevoegdheid. Daar kan er ook mee worden gestuurd en begeleid. Uiteraard blijft de cliënt nog steeds deels verantwoordelijk voor zijn gedrag. Ook de OCMW's hebben echter mogelijkheden. Zo kunnen ze bijvoorbeeld via een steunbarema een aantal zaken aan elkaar koppelen.

In Aalst hebben we dat zelf ook ingevoerd. We geven er steun, op voorwaarde dat mensen zich laten begeleiden en akkoord gaan met budgetbeheer, ook bij het toekennen van een huurwaarborg. Het zijn in eerste instantie de maatschappelijk werkers die de cliënten die met dergelijke moeilijkheden worden geconfronteerd, het beste kennen en het beste kunnen begeleiden en sturen in een bepaalde richting. Uiteraard moet er een kader zijn en moeten via de wetgeving mogelijkheden worden gecreëerd, maar ook ter plaatse moet men bekijken wat er kan worden gedaan, en moet men daarvoor instaan.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: In dat kader wil ik ook pleiten voor informatieverstrekking over de gevolgen van het aangaan van leningen. Zoals ik bij mijn eerste vraag over armoede stelde: schuldenlast is soms

structureel. We merken in het kader van onder meer schuldbemiddeling dat kinderen er hetzelfde koopgedrag en verspildgedrag op na gaan houden als hun ouders. Bij schuldbemiddeling zou er meer informatie moeten worden gegeven over de gevolgen van het aankopen van goederen die in onze consumptiemaatschappij de hemel in worden geprezen. Zeker ook in het algemeen welzijnsbeleid moet er informatie worden gegeven over datgene waartoe overmatige schulden kunnen leiden, namelijk een begrenzing van de levenskwaliteit tot het tijdstip waarop de schulden zijn ingelost. Ook moeten cliënten worden gewezen op de procedurele lasten hiervan voor de rechtbanken. Ze moeten worden beschermd, ook via het OCMW en de welzijnssector.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, ik kan het me veroorloven kort te antwoorden, daar we hier al regelmatig over hebben gesproken.

Het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling is een samenwerking tussen de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten, afgekort VVSG, en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, afgekort SAW. Het centrum vormt en adviseert de schuldbemiddelaars van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling die gesitueerd zijn binnen de OCMW's of de Centra voor Algemeen Welzijnswerk. Ik heb inderdaad gezegd dat ik dit centrum voort wil versterken. Hiertoe heb ik overleg gepleegd met de VVSG en het SAW. Ik heb hun gevraagd een voorstel te formuleren om de werking van het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling te verbreden. Dat is immers de essentie.

Naast de bestaande vormings- en ondersteuningsopdracht voor de schuldbemiddelaars van de erkende diensten moet er bij het centrum ook ruimte komen voor taken als preventie en educatie; kennisverwerving, namelijk het verzamelen van statistische gegevens, ervaringen en behoeften van cliënten en het verhogen van inzichten en tendensen, dit alles in functie van beleidsvoorbereiding en beleidsvoering; het adviseren over de wet- en decreetgeving; de kwaliteitsbevordering en -bewaking van de erkende centra voor schuldbemiddeling; het op weg helpen en wegwijzen maken van burgers en cliënten door een goede informatieverstrekking. Dat zou dus een hele verbreding zijn van de werking en de opdracht van het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling.

Ik wil het centrum zien evolueren van een opleidingscentrum voor de diensten naar een onderzoeks-, informatie- en opleidingscentrum, waar ook burgers terecht kunnen. Het centrum moet voor mij ook heel duidelijk een beleidsinstrument zijn. Alles wat te maken heeft met beleidsvoorbereiding en een verdere beleidsuitvoering zou tot zijn takenpakket moeten behoren.

Het overleg over de invulling van het Vlaams Centrum

zal nog dit jaar leiden tot een vernieuwde overeenkomst met de voornoemde concrete doelstellingen. We hebben met deze mensen rond de tafel gezeten om te bekijken hoe zij de verbreding van die taken op zich kunnen nemen, welke voorstellen ze mogelijk achten en welke expertise ze daarvoor moeten aantrekken. Dat gesprek is momenteel nog gaande.

Ik ben natuurlijk bereid om alle mogelijke suggesties om de positieve gegevensbank te optimaliseren aan de bevoegde minister te bezorgen, ze te bepleiten en hierover te overleggen. Ik ben het met u eens dat het uiterst belangrijk is om een correct zicht te kunnen krijgen op de financiële situatie van een klant, vooral met het oog op het voorkomen van schuldoverlast. De cijfers van het Observatoire geven dit zeer goed aan.

In 70 percent van de dossiers gaan kredietschulden inderdaad gepaard met andere schulden, en daarover kan de centrale geen informatie verschaffen. De suggestie is goed, en we zullen ze tijdens het overleg overmaken aan de bevoegde federale minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de tekorten in de bijzondere jeugdzorg

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, voor de zoveelste keer heeft de bijzondere jeugdzorg de alarmbel geluid. Dat is niet nieuw, want dat gebeurt met de regelmaat van een klok. In september was de regio Waasland aan de beurt. Hulpverleners maar ook jeugdrechters zitten er met de handen in het haar. Het Regionaal Welzijnsoverleg tussen de verschillende actoren van de bijzondere jeugdzorg en de beleidsmakers uit Waas en Dender stelt dat zowel de privé- als de gemeenschapsinstellingen de afgelopen tien jaar een constante bezettingsgraad van 100 percent kenden en ook dat ze werken met lange wachtlijsten. Sommige jongeren moeten maandenlang tot een jaar wachten op de hulp die ze nodig hebben. Een aantal wordt niet meer geholpen omdat ze intussen meerderjarig zijn geworden.

Het is een zoveelste bevestiging van het feit dat er veel te weinig opvangplaatsen voor jongeren in problematische opvoedingssituaties zijn. Dat was onder de ministers Martens en Vogels zo, en dat is vandaag nog steeds het geval. Meer dan eens zien rechters zich ge-

noodzaakt om jongeren door te sturen naar onaangepaste A-diensten in ziekenhuizen omdat de voorzieningen volzet zijn. Volgens stemmen uit het Regionaal Welzijnsoverleg moest men in één jaar tijd al vijftig jongeren doorsturen naar plaatsen waar ze niet thuishoren. Vooral de jeugdrechters vrezen dat POS'ers die niet de juiste begeleiding krijgen, snel in de criminaliteit zullen verzeilen.

De problemen die het Waasland aankaartte, zijn volgens het Vlaams Welzijnsverbond in geheel Vlaanderen aanwezig. Het zou goed zijn dat we dit probleem niet alleen bespreken, maar tezelfdertijd duidelijk maken dat er perspectieven op beterschap zijn. We moeten wijzen op het Globaal Plan, dat richting geeft en in de sector en ook in het parlement van een groot draagvlak geniet. Het geeft een kader voor de zeer noodzakelijke bijkomende investeringen dankzij een forse capaciteitsuitbreiding en een differentiatie van de werkvormen. Verder schrijft het plan de verdieping van het behoefteonderzoek en de wetenschappelijke onderbouw ervan voor.

Het Globaal Plan voorziet in 25 miljoen euro, onder meer voor bijkomende plaatsen. Hoe zit het met de uitvoering van de actiepunten en doelstellingen van het plan? Welke plannen zijn er specifiek voor het Waasland opgesteld, of zullen effecten ressorteren voor die regio? Houdt men rekening met regiospecifieke situaties?

De laatste jaren is er heel wat te doen geweest rond de tekorten in de jeugdzorg. Toch waren het vooral de MOF'ers die voor het voetlicht kwamen.

Beschikt de minister over cijfers over de tekorten in de bijzondere jeugdzorg? Hoe zit het meer specifiek voor de POS'ers? Wat is er de laatste tijd gebeurd om de tekorten aan te vullen? Hoe ver staat het met de kennis van en het onderzoek naar de reële behoeften aan de respectieve werkvormen? Op welke wijze wordt dit regionaal opgevolgd, overlegd en vooral gecommuniceerd met de consultants, de jeugdmagistraten en de voorzieningen?

Het Globaal Plan bevat genoeg kapstukken om een en ander te verhelpen. Ik denk dan niet alleen aan het structureel overleg tussen vertegenwoordigers van de federale magistratuur, de voorzieningen en de Vlaamse overheid over de afstemming van het vorderingsbeleid. Doelstelling 31 gaat over de optimalisering van het verwijzingsbeleid door de uitbouw van een informatiesysteem over de beschikbaarheid van plaatsen. Kennis is weten, en het moet duidelijk zijn dat de wil er is om er iets aan te doen. Wat is de stand van zaken?

De hulpverleners hebben de behoeftestudie voor de regio Waasland gemaakt. Het onderzoek wijst uit dat er – alleen al in de regio Waasland – nood is aan vijftig

specifieke opvangplaatsen en een dertigtal thuisbegeleidingen. Is dit haalbaar en op welke termijn kan dat worden gerealiseerd? Zal deze bijkomende informatie tijdig en effectief worden aangewend bij de implementatie van het uitbreidingsplan van het Globaal Plan?

De regio Dendermonde-Waasland telt niet echt meer POS'ers dan andere regio's, maar door het gebrek aan opvangplaatsen in andere regio's, vooral Gent en Antwerpen, vangen de voorzieningen er ook jongeren uit andere regio's op. Welke maatregelen kunnen er in de toekomst voor zorgen dat de jongeren en de jonge gezinnen de noodzakelijke opvang, begeleiding en hulpverlening in hun eigen regio verkrijgen? Dat is een grote uitdaging, en elke indicatie van de minister dat er een begin van oplossing in de maak is, zou enorm belangrijk zijn. Uiteraard houden we daarbij voor ogen dat dit in geheel Vlaanderen een probleem is.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik deel de bekommernissen van mevrouw Merckx. We hebben hier een tijdje geleden het Globaal Plan besproken. Mevrouw Merckx zei terecht dat daarvoor een groot draagvlak bestaat. Het werd een beetje voorgesteld alsof in de toekomst de problemen misschien toch niet volledig, maar dan toch in intensiteit en aantal zouden verminderen. Ik keek daarom op van de noodkreet van het Overlegcomité voor Bijzondere Jeugdzorg van de regio Waas en Dender. Het comité trok in de media aan de alarmbel, want het water staat die mensen blijkbaar aan de lippen.

Als de cijfers kloppen, is de druk onhoudbaar geworden. Ik hoop dat u daarover klaarheid zult scheppen.

De wachtlijsten in de residentiële voorzieningen lopen op tot één jaar, en voor thuisbegeleiding van jongeren in een problematische opvoedingssituatie zijn er wachttijden tot twaalf maanden. Die jongeren blijven dus in de kou staan; het is onverantwoord om hen gedurende die lange wachttijd niet te begeleiden.

De kritiek van het overlegcomité was dat uw Globaal Plan niet zou geënt zijn op een reëel behoefteonderzoek en slechts een druppel op een hete plaat is. U zult deze kritiek ook wel hebben gehoord, mevrouw de minister. Wat antwoordt u hierop? Kloppen deze beweringen? We hebben de noodkreet gehoord uit de regio Waas en Dender. Mijn vraag was of het in de andere regio's zo moeilijk is, of de wachtlijsten daar ook blijven bestaan en de wachttijden er oplopen tot één jaar. Als dat probleem in heel Vlaanderen bestaat, is er dringend nood aan een herziening van het Globaal Plan. Dan zou men kunnen nagaan of geen bijkomende mid-

delen moeten worden vrijgemaakt om aan deze problematiek tegemoet te komen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het is bizar dat die vraag nu hier aan bod komt. Ze heeft immers een zeer regionaal belang. Ik heb niets tegen uw bekommernis, maar de vraag kan evengoed voor andere regio's worden gesteld. Er is een scenario voor het Globaal Plan, maar de minister moet daar op antwoorden. Zelf zou ik dit niet aan de minister durven te vragen. Er bestaat een schema voor en dat kan worden opgezocht. We mogen zeker niet tot een beleid komen waar degene die het hardst roept, ook het eerst wordt bediend. Dat vind ik geen gezonde situatie. Ik respecteer u, mevrouw Merckx, en weet dat u het niet zo bedoelt. U hebt gelijk over de grond van de zaak, maar dat weet u. We hebben er in dit forum genoeg over gediscussieerd. De minister heeft dan ook een globaal plan opgesteld. Over de spelregels van dat globaal plan is al gediscussieerd, het scenario van de implementering moet nu worden gevolgd. We moeten nu niet opnieuw een debat voeren dat we al driemaal hebben gevoerd. Dit vind ik geen goede aanpak.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: We beschikken inderdaad over een globaal plan. Mevrouw Dillen verwijst naar de alarmbel waaraan wordt getrokken. Ik antwoord daarop dat nu aan de sector de kans moet worden geboden om dat globaal plan ook uit te voeren. Enerzijds vraagt men een meerjarenperspectief. Dat bieden we dan ook en men is er blij om. Anderzijds stelt men dat er drie globale plannen nodig zijn en dat alles nog vooraleer dat ene plan is uitgevoerd. Deze manier van werken vind ik een spijtige zaak. Er is een meerjarenprogrammatische opgevoerd en al bij het begin van de uitvoeringsperiode stelt men hier dat de tijd te kort zal zijn. Mijn eerste reactie was dan ook om te vragen om op zijn minst het plan een kans te geven om te worden uitgevoerd alvorens te stellen dat het onvoldoende zal zijn. Dat kan vandaag nog niet worden gesteld.

Als parlementariër hebt u natuurlijk het recht om na te gaan in welke fase van uitvoering de plannen zich bevinden. Ik zal dit punt graag toelichten. De essentie van het plan houdt immers in dat er constant bijsturing mogelijk is. We houden constant overleg met een taskforcegroep, een werkgroep, en ook met de sector zelf. Wij zijn immers van oordeel dat moet kunnen bijgestuurd worden als het nodig is. We hebben in het voorjaar twee resonantiedagen georganiseerd met de werkgeverskoeplets om de werklijnen van de implementatie uit te zetten. Er zit immers heel wat ambitie achter dat globaal plan. Dat is zeker goed maar als het op het terrein moet worden geïmplementeerd, moet het realistisch en haalbaar zijn. Ik ben heel tevreden met de manier waarop de

ambitie ook door de sector zelf wordt gedragen. Er zijn hoge doelstellingen geformuleerd die niet gemakkelijk in de realiteit zijn om te zetten.

Wat de timing betreft, was een van de vragen om het statuut ambulante-residentieel op een flexibele manier te realiseren. Het betreft de omzetting van de 60-dagenregel in de 60-percentregel. Daarover is een ontwerpcommissiebrief gereed, die wel nog moet worden gefinaliseerd. De sector is daarvan op de hoogte. Het is de bedoeling dat hij vanaf 1 januari 2007 in voege treedt. Dat geeft ruimte aan de voorziening en ook aan het individu om veel flexibeler te werken.

Vorige week finaliseerde een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het werkveld en het agentschap Jongerenwelzijn, een conceptnota over het opzetten van de multifunctionele centra. Het betreft hier een van de beleidsdoelstellingen. Het is een complexe organisatie. In november zal een oproep worden gelanceerd voor de kandidaatstelling. De initiatiefnemers zullen zich kandidaat kunnen stellen voor deze multifunctionele centra. Midden 2007 wensen we die multifunctionele centra operationeel te zien.

Voorts, wat ook nog de timing betreft, wordt de inzet van de preventieconsulenten bijzondere jeugdbijstand rond het thema opvoedingsondersteuning geconcretiseerd. Zo is de oprichting van de 14 opvoedingswinkels met een aanbod van laagdrempelig opvoedingsconsult in volle voorbereiding. Momenteel wordt door Kind en Gezin uitgewerkt hoe en waar het STOP-programma, of het samen terug op stapprogramma, in Vlaanderen kan worden ingeschakeld. Het is een gericht gedragsprogramma voor kinderen dat intussen in gang is gezet.

In 2007 komt er een dienst Crisishulp aan Huis bij in West-Vlaanderen. De bestaande dienst in Limburg zal een volwaardige dienst worden. De dienst die nu zowel het arrondissement Mechelen als het arrondissement Leuven bediende, wordt opgesplitst zodat in beide arrondissementen een volwaardige dienst zal functioneren. Met de diensten Crisishulp aan Huis werd ook intensief overleg gepleegd om tot een sleutel te komen betreffende hun inzet voor interventie in de netwerken Crisishulp. Een gelijkaardig overleg zal einde oktober ook nog plaatsvinden voor de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra om vast te leggen welke opvang zij kunnen leveren in deze netwerken.

Er is ook overleg gepleegd met OPPZET, of de dienst voor orthopedagogische pleegzorg, inzake protocollering van het aanbod en om na te gaan hoe dit aanbod in Vlaanderen kan ingezet worden vanaf 2007. In 2007 zal er in de provincie Antwerpen een dienst geïmplementeerd worden. Ook investeren we in Limburg voor de realisatie van de loketfunctie van de pleegzorg. In

juni werden de Time-outprojecten gelanceerd, in samenwerking met collega Vandenbroucke voor Onderwijs. Hiervoor werd een nieuwe module uitgewerkt en werd de methodiek beter over Vlaanderen verspreid. We hebben gewerkt op de eenvormigheid, op resultaatgerichtheid en efficiëntie. Er is gekozen voor een welbepaalde methodiek die door de verschillende initiatiefnemers is aanvaard. Zo kan over heel Vlaanderen op dat punt eenvormig worden gewerkt.

In verband met de hulpverlening aan drugsverslaafde jongeren wordt momenteel onderzocht hoe het RIZIV hier zijn verantwoordelijkheid kan opnemen. Uiteraard gaat prioritaire afhandeling naar de in het Globaal Plan Jeugdzorg opgenomen uitbreidingsdoelstellingen. Deze moeten zo spoedig mogelijk worden gerealiseerd. Dat was ook een van onze doelstellingen. Deze week wordt de omzendbrief met een oproep tot kandidatuurstelling naar het werkveld verstuurd. Deze omzendbrief richt zich naar de uitbreiding van het reguliere hulpaanbod van de Bijzondere Jeugdbijstand. De omzendbrief wordt nu verzonden. Daarin wordt de programmering met de voorziene uitbreidingen voorgesteld. De wijze van berekenen zal worden toegevoegd. Daar kunnen de initiatiefnemers dan op intekenen. Wij vinden het belangrijk om dat ook op lange termijn te doen.

Op basis van de omzendbrief moeten mensen hun kandidatuur indienen. Tegen maart 2007 zal de evaluatie van alle kandidaturen en de ingediende dossiers klaar zijn. Op dat moment kunnen alle beslissingen worden genomen, zodat de uitbreiding vanaf maart 2007 ten volle kan worden uitgevoerd. Ik wens deze uitbreidingsdoelstellingen te realiseren met een eenmalige oproep. Ze sluit immers nauw aan bij het planmatige karakter van het Globaal Plan Jeugdzorg. Op die manier is het voor initiatiefnemers ook mogelijk om voor de eigen voorziening een meerjarenplan uit te werken. Een van de kritieken die we telkenmale kregen, was dat er geen visie kon worden ontwikkeld en dat men niet wist welke richting men uit moest. Ik geef toe dat we nu een risico nemen. We hebben er echter voor gekozen die stap te zetten. De ene oproep gaat over de programmatie 2007-2008-2009, zodat de voorzieningen zelf een meerjarenplan kunnen uitwerken.

De oproep bevat een aantal punten. Zo is er de uitbreiding van het residentiële aanbod categorie 1 en categorie 1bis, gespreid over 2007, 2008 en 2009, met minimaal 150 plaatsen; de uitbreiding van categorie 4, 5 en 6 van het private, (semi-)ambulante aanbod, gespreid over 2007, 2008 en 2009, met 100 plaatsen; de uitbreiding van het aanbod van de OOC's – categorie 3 – gespreid over 2007, 2008 en 2009, met minimaal 60 plaatsen; de uitbreiding van het aanbod Crisishulp aan Huis, gespreid over 2007, 2008 en 2009, met 5,5 diensten. Dat betekent dat in elke provincie minstens één dienst voor huishulp beschikbaar zal zijn. Daarnaast komt er nog een uitbrei-

ding van het hulpaanbod 'pleegzorg', gespreid over 2007, 2008 en 2009, met als doel in elke provincie een dienst OPPZET te realiseren. In november zal de oproep voor de vijf proefprojecten Multifunctionele Centra én de implementatie van de herstelgerichte en constructieve afhandeling in Vlaanderen worden verstuurd.

Ik heb ondertussen 2 miljoen euro in de begroting 2007 ingeschreven om het historisch gegroeide tekort in de werkmiddelen van de voorzieningen verder weg te werken, zodat de werkkosten de reële onkosten dekken. Ook de bestaande VIPA-procedure werd ondertussen aangepast aan de sectorale specificiteit van de bijzondere jeugdbijstand. De aangepaste procedure moet mogelijk maken dat voorzieningen de noodzakelijke residentiële uitbreiding van de capaciteit ook effectief kunnen realiseren. We weten dat er nog ruimte overbleef. We wensten daar een oplossing voor te vinden. De procedure werd daarom aangepast.

De voorbereiding van het programma Youth At Risk, een programma gericht op delictplegende en voor overlast zorgende jongeren, is enkele weken geleden opgestart. De projectleider is geselecteerd. Hij start begin november. Midden 2007 zal dit programma zijn uitvoering krijgen.

De eerste proeftuin voor een aangepaste begeleiding en behandeling van delictplegers in het private, gesloten aanbod ging in juli in Antwerpen van start. Tegen begin volgend jaar zal deze voorziening op kruissnelheid draaien.

Het uittekenen van vernieuwing aangaande de unit met een 'doorgedreven behandelingsprogramma' in de gemeenschapsinstelling krijgt ondertussen ook meer vorm. De bouwplanning voor de 20 plaatsen extra in de campus De Kempen in Mol verloopt op schema.

Van minister Onkelinx verkreeg ik alvast een positief antwoord om samen een onderzoek op te zetten inzake het vorderingsbeleid van de parketten. Momenteel wordt het opzet van dit onderzoek uitgetekend zodat dit, in nauw overleg met het kabinet van minister Onkelinx, op het spoor kan gezet worden begin 2007.

Minister Onkelinx deelde ook mee open te staan voor een structureel overleg tussen vertegenwoordigers van de federale jeugdmagistratuur, de voorzieningen en de Vlaamse overheid. Momenteel worden daarover de werklijnen uitgezet. Voor mij is dat cruciaal. Als we over een globaal plan met een draagvlak willen beschikken, dan moeten we daarover kunnen overleggen. We willen dat er vooruitgang wordt geboekt.

Het werkbelastingsonderzoek om te komen tot een kwaliteitsvolle caseloadnorm zit momenteel in de fina-

le fase. Tegen het einde van het jaar zal ik hierover in het parlement meer concrete uitspraken kunnen doen. In het kader van het werkbelastingsonderzoek werd aan het onderzoeksbureau Möbius gevraagd om een meer geïnformateerd systeem over de beschikbaarheid van plaatsen voor de verwijzers te ontwikkelen. Dat is belangrijk. Het systeem is op dit moment niet van dien aard dat we er op een goede manier mee kunnen werken. Het is de bedoeling dat het voor de verwijzers veel duidelijker is hoe groot de beschikbaarheid is. Op die manier gaat er veel minder tijd verloren aan het nodeloos telefoneren.

De Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg kreeg intussen de opdracht een inventaris te maken van beschikbare kengetallen en registratiesystemen. Dat gebeurt met het oog op het ontwikkelen van een uniform registratiesysteem voor het voorzieningenaanbod. Dat is cruciaal. Er wordt nog niet op een uniforme manier geregistreerd. Als individuele voorzieningen spreken over wachtlijsten, dan moeten we zeer voorzichtig zijn. We zijn voorstander van een uniform registratiesysteem voor het voorzieningenaanbod, zodat we daar ook de juiste conclusies uit kunnen trekken.

Met de CANO-voorzieningen werden onlangs afspraken gemaakt over het aanstellen van een programmaleider om tot het opstellen van een protocol van de bestaande CANO-methodiek te komen. Dat was ook een doelstelling van het Globaal Plan. Deze halftijdse programmaleider zal in 2007 in functie treden.

Eind oktober worden de inschrijvingen voor de eerste Award Jeugdzorg afgesloten. In het Globaal Plan was immers ook een award opgenomen. Het thema van dit jaar is 'agressieregulerende programma's'. De ingediende dossiers zullen door een jury worden beoordeeld. In het late najaar zal de winnaar worden bekendgemaakt. In februari 2007 lanceer ik de volgende oproep voor inschrijving rond een ander thema. Suggesties vanuit het parlement zijn meer dan welkom. Midden 2007 volgt dan een eerste publiek moment in verband met deze award.

Om ervoor te zorgen dat de bijkomende capaciteit regionaal zo goed mogelijk wordt gespreid, is een nieuwe programmatie uitgewerkt. Het doel hiervan is het plaatsen van de ingeschatte noden aan bijzondere jeugdzorg per regio tegen het al erkende aanbod in deze regio, zodat bij de toewijzing van extra capaciteit het aanbod beter op de vraag aansluit. Hiertoe werd de bestaande programmatie geactualiseerd. Het gaat hierbij om indicatoren, het percentage in een regio en – uiteindelijk – het procentueel aandeel. In die indicatoren zijn bijvoorbeeld kinderen geboren in kansarme gezinnen, uitkeringsgerechtigde werklozen, eenoudergezinnen en minderjarigen opgenomen. Via het wegen van de indicatoren wordt de programmatie van een regio bepaald.

Regionaal moeten voorzieningen zich dus via de om-

zendbrief kandidaat stellen. Het belang hiervan wordt aangetoond door de uitbreidingsaanvragen bij de vorige globale Vlaamse uitbreidingsronde. In 2002 werd 1,5 miljoen euro ter beschikking gesteld. Uit de regio Waasland ontving de administratie toen drie aanvragen uit Dendermonde, waarvan één dienst met een capaciteit van 16 voor Waasmunster werd goedgekeurd. Er was geen enkele aanvraag uit Sint-Niklaas. Het is belangrijk dat wordt ingetekend op basis van de omzendbrief.

Voor de geleverde inspanningen om het tekort aan te vullen, geef ik u een overzicht van de evolutie van de capaciteit van de erkende voorzieningen van 2000 tot 2006 in regio Waasland. De capaciteit in het arrondissement Dendermonde stijgt met 13 procent en die van het arrondissement Sint-Niklaas met 3,4 procent. Voor de arrondissementen Aalst en Gent-Eeklo bedroeg de toename respectievelijk 10 en 5 procent. De totale erkende capaciteit in het private, erkende aanbod van de bijzondere jeugdbijstand nam in die periode met 11 procent toe.

Dat is momenteel de stand van zaken. Ik hoop dat ik daarmee heb kunnen aantonen dat het Globaal Plan voor ons niet alleen een planmatig document was. Het vormt het kader en geeft de richting aan voor de uitvoering van inhoudelijke verbeteringen, verbeteringen in verband met structurele efficiëntie en capaciteitsuitbreidingen.

De planmatige aanpak vergt natuurlijk tijd. Sinds het is voorgelegd aan het Vlaams Parlement, is alles onmiddellijk opgestart. Begin 2007 zullen er al veel effecten van dat plan voelbaar zijn op het terrein.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Het is belangrijk dat het parlement de voortgang van dit Globaal Plan blijft opvolgen en op een constructieve wijze onder de aandacht brengt. We zullen het te velde ook verdedigen.

Mevrouw de minister, ik ben verheugd dat er door de begeleiding van het globaal plan en de task force bijsturingen mogelijk zijn. De sector heeft nu een grote verantwoordelijkheid door al dan niet in te spelen op de oproep van de omzendbrief. Ik twijfel er niet aan dat de sector daar heel constructief zal op ingaan, want hij heeft meer dan eens opgeroepen om mee te werken aan de spoedige en correcte uitvoering van het Globaal Plan. Bij deze doe ik dat ook. Af en toe moeten we dat vanuit het parlement zeggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiële ondersteuning van zelfstandige opvangvoorzieningen

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Enerzijds neemt de Vlaamse overheid initiatieven en ondersteunt ze financiële zaken, anderzijds is het zo dat als we veel geld uitgeven, er veel geld naar de federale schatkist vloeit.

Op 27 april 2001 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed over de voorwaarden inzake financiële ondersteuning van zelfstandige opvangvoorzieningen. Hierdoor komen zelfstandige onthaalouders, minicrèches en zelfstandige kinderdagverblijven in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming als vergoeding voor de kosten die aangegaan zijn om een kind op te vangen, en voor de specifieke kosten aangegaan voor de verdere uitbouw van de opvang. Uiteraard, en terecht, moeten die zelfstandige opvangvoorzieningen hiervoor voldoen aan criteria en kunnen ze daar enkel voor in aanmerking komen als ze erkend zijn door Kind en Gezin.

Deze kostenvergoeding bedraagt 500 euro per plaats per jaar. Enerzijds kunnen de opvangvoorzieningen hiermee blijvend investeren in volwaardige en moderne opvang op maat van het kind, anderzijds kan hierdoor de ouderbijdrage worden beperkt.

Groot was de verbazing toen sommige van deze zelfstandige opvangvoorzieningen recent van de federale belastingadministratie het bericht kregen dat ze op deze Vlaamse kostenondersteuning belastingen moeten betalen. Volgens de interpretatie van de federale belastingdienst is deze tegemoetkoming immers niet belastingvrij. We betreuren dat omdat het indruist tegen de filosofie van een gezond evenwicht tussen arbeid en gezin.

Het lijkt ons vanzelfsprekend dat deze opvangvoorzieningen nu zullen afhaken en geen beroep meer zullen doen op deze financiële tegemoetkoming van Vlaanderen, aangezien er op het einde van de rit bijna niks overblijft. Dit zal er wellicht toe leiden dat de ouderbijdrage, die al een aanzienlijke hap neemt uit het gezinsbudget, nog zal stijgen. Mevrouw de minister, we hopen van harte dat u zult aankloppen bij federaal minister Reynders om die problemen te bespreken en een oplossing te zoeken.

Bent u op de hoogte van de geschetste problemen? Zijn de signalen die we hebben gekregen, correct? Heeft de federale fiscale administratie die stappen gezet? Op welke manier zal de Vlaamse overheid daartegen reageren? Hoe kan de ondersteuning die we leveren, volledig ten goede komen van datgene waarvoor ze dient, en niet terugvloeien naar de federale schatkist?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil me aansluiten bij deze vraag om uitleg. Ik heb over dit thema in augustus een schriftelijke vraag ingediend naar aanleiding van een concreet geval. Daaruit blijkt dat verschillende belastinginspecteurs dit niet als extra inkomsten beschouwen. Een bepaalde inspecteur heeft nu blijkbaar een voorbeeld gesteld. Na onderzoek en inspectie heeft hij bij een zelfstandig kinderdagverblijf gezegd dat dit als inkomst en niet als onkostenvergoeding moest worden beschouwd.

Ik sluit me aan bij de heer Van Dijck dat dit een zeer slecht signaal is. Er is een groot tekort aan kinderopvang in Vlaanderen. Het zijn net die wijkgebonden minicrèches die nog verder uitbreiden. Ik zeg niet dat dit het gevolg is van de bijdrage die we jaarlijks per kind geven, maar dit zal in elk geval een stimulans zijn. Het is in elk geval een erkenning door de Vlaamse overheid, die zo aangeeft dat ze die initiatieven waardeert. Het is inderdaad erg jammer dat dit nu zou worden beschouwd als inkomsten, waarbij de meeste mensen opnieuw de helft moeten afgeven aan de belastingen.

In mijn schriftelijke vraag aan u had ik gevraagd of het niet mogelijk was dat Kind en Gezin een soort attest zou uitschrijven om te bewijzen dat het gaat over onkosten, net zoals Kind en Gezin attesten kan geven aan ouders om de kosten van kinderopvang af te trekken van de belastingen. Allicht zal dit moeten worden besproken met de federale overheid, met de vraag of die dit aanvaardt. Ik wil u echter vragen, mevrouw de minister, wat de stand van zaken hier is. Ik hoop dat dit snel kan worden geregeld en dat andere belastinginspecteurs niet op hetzelfde idee komen als die ene slimmerd, zodat dit overal bij die kinderdagverblijven als inkomsten wordt beschouwd.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Het werd hier al gezegd: voor de Vlaamse Regering is de zelfstandige kinderopvang een heel belangrijke en cruciale partner in het opvangaanbod. De sector realiseert immers een belangrijk aantal plaatsen in de sector, namelijk een derde van het totale aantal plaatsen in de kinderopvang. Het is dus cruciaal voor ons dat goed te volgen en te bewaken.

De financiële tegemoetkoming als vergoeding voor de kosten die worden gemaakt om kinderen op te vangen of voor een verdere kwalitatieve uitbouw van de opvang, is voor deze sector dan ook heel belangrijk. Dat is immers een soort stimulans. U weet dat we dit bedrag deze zittingsperiode ook hebben opgetrokken. De ouderbijdragen op zich zijn immers niet altijd kosten-dekkend. Men gaat trachten de prijs marktconform te

maken, waardoor deze opvang toegankelijk is. Dat vinden we natuurlijk een goede zaak, maar daardoor zijn de ouderbijdragen soms niet meer kostendekkend. Daarom geeft Vlaanderen een soort onkostenvergoeding.

De belichte problematiek is me bekend. Ik weet dat een aantal minicrèches de vergoeding bewust niet aanvragen, omdat dit hun inkomen verhoogt en ze zo meer belastingen moeten betalen. Mensen zijn nu al aan het berekenen of het aanvragen ervan zinvol of nadelig is, ook net omwille van de stijging. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Het was net de bedoeling te stimuleren en niet dat mensen ervoor zouden worden bestraft door de belastingen.

Fiscaliteit is, zoals hier al werd gezegd, een federale bevoegdheid. De federale interpretatie is blijkbaar dat deze Vlaamse ondersteuning belastbaar is, en dat deze kosten niet mogen worden beschouwd als onkosten. Dat is natuurlijk niet onze interpretatie.

Wat heb ik terzake ondernomen? Begin juli heb ik een brief gestuurd aan minister Reynders. Hierin heb ik ervoor gepleit deze tegemoetkoming inderdaad fiscaal onbelast te laten, op basis van de argumentatie die Vlaanderen heeft opgebouwd. Ik heb minister Reynders gevraagd expliciet te onderzoeken of de financiële ondersteuning van de minicrèches door de Vlaamse overheid fiscaal kan worden vrijgesteld. Een mogelijkheid hiertoe is bijvoorbeeld artikel 38 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen. Hierin worden bepaalde beroepsinkomsten gelijkgeschakeld met sociale en culturele vrijstellingen, waardoor de inkomsten worden vrijgesteld van belastingen. Dat lijkt ons de meest eenvoudige werkwijze. Anders leidt dit opnieuw tot een complex administratief systeem. We hopen een dergelijke administratieve overlast te kunnen vermijden.

Het gaat hierbij natuurlijk over zeer diverse zaken voor diverse doelgroepen, zoals de kilometervergoeding en de pensioenen voor slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. In het dossier dat ik heb overgemaakt, worden ook nog andere mogelijke oplossingen aangereikt. Mocht men vinden dat de voornoemde stap te ver gaat, zien we andere mogelijkheden, die echter steeds zullen zorgen voor wat meer administratieve druk.

Tot nu toe heb ik nog geen antwoord gekregen op mijn brief. We zullen daar nogmaals de aandacht op vestigen. Ik zal aandringen op een overleg ter zake. In dit overleg zullen we blijven benadrukken dat deze tegemoetkoming een ondersteuning is voor onze zelfstandige kinderopvang, en dat het voor ons cruciaal is die te kunnen blijven bewaken en bewaren voor de toekomst.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de minister, ik dank

u voor uw antwoord. Ik kan het eens zijn met de lijn van uw betoog. Ik wil echter wijzen op een praktisch probleem: al die crèches hebben een brief gekregen, waarin de belastingadministratie vraagt voor 15 oktober, deze week dus, een antwoord te formuleren met betrekking tot die belastingaangifte. Blijkbaar doet de federale belastingadministratie gewoon alsof er niet aan de hand is.

Voor zover we er zicht op hebben, gaat het over de regio van Sint-Niklaas.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het stijgend en excessief alcoholgebruik bij jongeren

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, volgens een onderzoek van het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties, afgekort OIVO, beginnen jongeren steeds vroeger met het drinken van alcohol, een sociaal aanvaarde drug. Als we dit vergelijken met gelijkaardige onderzoeken uit het verleden, en we merken een stijgende trend, dan is het misschien goed om eens te bekijken wat het beleid daar het best aan kan doen.

Het is zeker niet de bedoeling om aan de alarmbel te trekken of de problemen op te blazen. Alcoholgebruik leidt niet onontkoombaar tot misbruik. Kleine groepen worden echter wel het slachtoffer van problematisch alcoholgebruik. Als ziekenhuizen met acute problemen ten gevolge van dat alcoholgebruik worden geconfronteerd, dan lijkt het me de moeite om het algemene beleid inzake alcoholgebruik eens aan een discussie te onderwerpen.

Een eerste vraag luidt: bestaat er een alcoholpreventieplan? En zo ja, bevat dat plan initiatieven voor jongeren, de ouders en de omgeving van deze jongeren? Is er sprake van een sensibilisering over de gevaren van alcohol? Komen er specifieke acties om het alcoholgebruik van minderjarigen te beperken? Dit is uiteraard geen typisch Vlaams fenomeen. In de Nederlandse ziekenhuizen organiseert men al aangepaste gesprekken voor minderjarigen met drankproblemen. In de federale Drugsnota staat dat vier spoedgevallendiensten een aangepaste crisisopvang voor middelengebruikers moeten organiseren. Heeft de minister een zicht op de omvang van het probleem in Vlaanderen? Zijn er cij-

fers over het alcoholmisbruik van minderjarigen voorhanden?

We hebben ons ertoe verbonden om in te gaan op de oproep van de Wereldgezondheidsorganisatie tot de lidstaten om effectieve maatregelen te nemen tegen de schadelijke gevolgen van alcohol. Wat doen we met deze oproep? Welke maatregelen worden voorgesteld? En dan is er de wet van 28 december 1983, aangepast via de wet van 17 mei 2004. Daarin is een verbod ingesteld om geestrijke dranken te verkopen of gratis te verstrekken aan minderjarigen. Uit een onderzoek blijkt echter dat 92 percent van de verkooppunten zonder enig voorbehoud aan de vraag van jongeren voldoet. De wet blijkt een slag in het water, vooral omdat er weinig of geen controle wordt uitgeoefend en er geen eenduidige interpretatie van de tekst bestaat. Vooral dat laatste is een probleem.

Een duidelijke wet die zowel de verkoop als het verbruik door min-16-jarigen verbiedt, kan een belangrijke pijler zijn van een preventiestrategie. We weten dat de bestaande wet slecht is. Er zijn aanpassingen nodig. Heeft de minister in het overleg met de federale bevoegde minister een wetswijziging en een strikte controle op de uitvoering aangekaart?

Limonades met alcohol – de zogeheten alcopops – vallen onder het verbod. Vooral meisjes grijpen naar alcopops. Hebben we daar invloed op? Ik weet dat sommige gemeenten terzake verbodsbepalingen uitvaardigen. Zijn er maatregelen nodig voor de verkoop en het verbruik ervan voor geheel Vlaanderen? Ten slotte wil ik nog weten hoe u staat tegenover de labeling van alcoholische dranken, naar analogie van wat er voor tabaksproducten bestaat. Ik heb daarover geen vaststaande mening, maar ik zou wel graag weten wat de minister daarover denkt.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: In de eerste plaats wil ik benadrukken dat ik uw bezorgdheden over het alcoholgebruik van jongeren deel. Er wordt soms veel aandacht besteed aan drugs, maar daarbij moeten we alert blijven opdat ook alcoholmisbruik niet aan de aandacht ontsnapt. U hebt het zelf gehad over de problemen terzake die in de spoedgevallendiensten opduiken. Andere gezondheidszorgdiensten worden ook met het probleem geconfronteerd. Ik ben daarom van mening dat we een breed alcoholbeleid moeten voeren dat is gericht op het verminderen van het alcoholmisbruik en de daarmee samenhangende problemen bij de hele bevolking.

In principe hebben alle commissieleden een uitnodiging voor de Gezondheidsconferentie ontvangen. Ik probeer een geïntegreerd beleid inzake potentieel verslavende en te misbruiken middelen zoals alcohol, tabak en drugs te introduceren. We gaan op zoek naar de gemeenschappe-

lijke risicofactoren voor de verschillende middelen, en daarop moet een effectieve preventie van middelenmisbruik worden gefocust.

Uiteraard zal er nog een middelengebonden beleid worden gevoerd. Beide aspecten zijn noodzakelijk omdat er een verschillende gezondheidsimpact en -schade is. Men moet niet alleen kijken naar bijvoorbeeld het verhogen van sociale vaardigheden of naar verhoogde risicofactoren. We vinden het noodzakelijk dat deze factoren in Vlaanderen worden versterkt. Dat is in het verleden te weinig aan bod gekomen. Daarnaast moet ook een beleid worden gevoerd dat middelen specifiek is omwille van de verschillende gezondheidsschade, afhankelijk van het gebruikte middel.

Ik ben momenteel intensief bezig met de voorbereiding van een langetermijnbeleidsplan dat loopt van 2006 tot en met 2012 voor tabak, alcohol en drugs. U hebt een uitnodiging ontvangen voor de Gezondheidsconferentie die zal plaatsvinden op 23 en 30 november 2006. De beleidsmaatregelen die er worden voorgesteld, werden de voorbije maanden in werkgroepen grondig gedocumenteerd en beoordeeld op effectiviteit, kosteneffectiviteit en haalbaarheid. Op de conferentie zelf worden alle betrokken sectoren uitgenodigd om de implementeerbaarheid van de maatregelen te bekijken.

Daarnaast werk ik in de Cel Gezondheidsbeleid Drugs samen met de andere ministers van Volksgezondheid aan een Nationaal Alcohol Actieplan. Op dit moment wordt een analyse gemaakt van de bestaande maatregelen en deze worden afgetoetst aan de maatregelen die door de Wereldgezondheidsorganisatie worden aanbevolen. Het plan zal normaal gezien in 2007 worden afgewerkt.

U weet dat wij structureel werken met de VAD. Zoals u wellicht ook weet, heeft de Vlaamse Gemeenschap in 2006 het convenant met de Vereniging voor Alcohol- en Andere Drugproblemen vernieuwd voor een periode van 5 jaar. In 2004 werd de campagne 'Alcohol, bekijk het eens nuchter' gelanceerd, met aandacht voor de verschillende leeftijdsgroepen. De jeugd wordt via een website en specifiek campagnemateriaal gesensibiliseerd en geïnformeerd om kritisch om te gaan met alcohol. Ook hier ziet men dat preventie via het web meer en meer ingang vindt. Het wordt het aangewezen instrument om aan preventie te doen bij jongeren. Zo is er 'a cool world' of 'www.acoolworld.be', voor jongeren van 10 tot 15 jaar, en 'gratis drank' of 'www.gratisdrank.be', voor de leeftijdscategorie 16 tot en met 25 jaar.

De bedoeling van deze campagne bij de allerjongsten is de beginleeftijd zo lang mogelijk uit te stellen. Daar is onze preventie op gericht. Ook samenwerking met de hulpverlening is een thema dat aan bod komt op de

Gezondheidsconferentie. De alcoholindustrie werd niet betrokken in de voorbereiding van de Gezondheidsconferentie omdat hier geoordeeld wordt over de effectiviteit van de verschillende interventiemogelijkheden en we een maximale objectiviteit beogen.

Ik verwijs daarbij naar de recente discussie over de rol van de Rodinstichting, die gesponsord wordt door het federale Tabaksfonds en tegelijk beheerd wordt door de industrie. Ik zal de industrie wel betrekken bij de implementatie. Wij wensen dat zij onze partner worden om de consument aan te zetten tot het verstandig omspringen met hun product. Ik denk hier bijvoorbeeld aan hun inbreng in de BOB-campagnes.

Zo zouden zij bijvoorbeeld kunnen wijzen op de risico's voor zwangere vrouwen, of werken aan het niet langer positioneren van alcoholische dranken als dorstlessers. Wij zijn vragende partij om met mate om te springen met het gebruik van alcoholische dranken.

Uit de gezondheidsenquête van 2004 blijkt dat bij jongeren voornamelijk overmatig alcoholgebruik veelvuldig voorkomt. 27 percent van de Vlaamse jongeren tussen 15 en 24 jaar dronk in de laatste maand overmatig alcohol. Voor de jongens in deze leeftijdsgroep was dit 42 percent. Daarnaast blijkt dat 6 percent van de Belgische jongeren al te kampen hebben met problematisch alcoholgebruik. 26.2 percent van de leerlingen van het secundair onderwijs drinkt wekelijks alcohol. Dat is een vrij hoog percentage.

Uit recente cijfers blijkt dat 74,8 percent van de leerlingen jonger dan 15 jaar al alcohol heeft gedronken. Een aantal effectieve maatregelen om schadelijke gevolgen van alcohol tegen te gaan vallen echter niet onder mijn bevoegdheid. U hebt er al naar verwezen.

Het gaat namelijk over maatregelen zoals reclamebeperking, beperking van de beschikbaarheid van alcohol en het verhogen van de taksen. Vergeleken met andere Europese lidstaten staat België op dat vlak nog in de kinderschoenen. Wat betreft het inperken van reclame, sloot mijn federale collega van Volksgezondheid wel een convenant af met de sector. Ik ben echter van mening dat dit convenant een zwak instrument is om de alcoholreclame in te perken. De controle verloopt immers a posteriori. Zo kan een bepaalde reclame al enkele weken zijn uitgezonden vooraleer er op gereageerd wordt. Het is een zwak instrument, maar er is al iets gebeurd.

Het is inderdaad wettelijk verboden om sterke drank te verkopen aan jongeren onder de 18 jaar. De uitvoering van deze wetgeving is tot op heden onvoldoende bekrachtigd. Via mijn vertegenwoordigers in de cel Gezondheidsbeleid Drugs werd deze problematiek al meermaals aangekaart. In het Nationaal Actieplan Alco-

hol grijpen we die opportuniteit aan om te vragen dat deze wetgeving beter wordt uitgevoerd.

Mevrouw Merckx, zoals ik al heb aangehaald, valt het inperken van de beschikbaarheid van alcoholische dranken niet onder mijn bevoegdheid. We bespreken die zaak wel binnen het nationaal actieplan. Wat uw vraag over de labeling betreft, is het onze mening dat de consument recht heeft op alle informatie om hem of haar in staat te stellen een doordachte keuze te maken. We zijn er dus voorstander van dat informatie over het extra gevaar van alcohol tijdens de zwangerschap een aandachtspunt is. Etikettering behoort echter ook tot de federale bevoegdheden. Ik breng die zaak onder de aandacht via het nationaal alcohol actieplan.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, u stelt voor te wachten op de voorstellen van de Gezondheidsconferentie. Ondertussen levert u wel een bijdrage in het nationaal actieplan. Daarnaast voert u ook nog campagnes. Als er campagnes moeten worden gevoerd, is het goed dat ze zich tot jongeren richten. De link met gezondheid en onderwijs biedt u mogelijkheden om die zaak met de minister van Onderwijs op te volgen.

Ik geef u rendez-vous na de Gezondheidsconferentie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gestage toename van het aantal abortussen

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, sinds 1995 probeer ik om de 2 jaar, na het verschijnen van een evaluatierapport, een interpellatie te houden over de toename van het aantal abortussen en de preventie ervan. Het is me nog nooit gelukt, ook deze keer niet. Ook nu weer werd mijn verzoek afgewezen, opnieuw om dezelfde reden. Het Bureau vindt dat de inhoud van de interpellatie niet in die mate van algemeen belang en politiek zwaarwichtig is om onderwerp te zijn van een debat. Daarbij wordt verwezen naar het Reglement. Indien er morgen een kind verongelukt omdat de verkeerslichten niet werken, dan zou de minister – terecht overigens – hierover kunnen worden geïnterpelleerd. Over 7000 dode kinderen per jaar mag er echter blijkbaar niet worden ge-

sproken in dit parlement. Ik verwijs naar de naar schatting 7000 abortussen per jaar in Vlaanderen.

Mevrouw de minister, ik zal de vraag die ik heb ingediend hier niet voorlezen. Ik zal wel uit een vrije tribune in De Standaard van 6 september citeren. De dag voordien had ik mijn interpellatieverzoek ingediend. De titel van die vrije tribune luidt: 'Abortus als contraceptie.' De tekst is van de hand van mevrouw Kortmann, lid van de evaluatiecommissie Abortus. Voor zover mij bekend is ze geen lid van mijn partij. Ik wil u het interessante artikel niet onthouden. 'Sinds de wetwijziging van de strafwet in het kader van zwangerschapsafbreking in 1990, waarbij abortus onder bepaalde voorwaarden niet meer strafbaar werd gesteld, is het aantal abortussen met meer dan 30 procent toegenomen. Van 13.474 abortussen in 1993 is men in 2005 gekomen tot 17.867.'

Het gaat om Belgische cijfers. Het betreft het afbreken van één zwangerschap op acht. Ik heb dat cijfer al heel dikwijls vernoemd in het parlement. Vaak werd me geantwoord dat het niet klopt. Het klopt wel. In Vlaanderen wordt één zwangerschap op acht afgebroken.

Ik citeer verder. 'Van 1.285 gaat het naar 2.386 tienerabortussen, waarbij het aantal abortussen op seksueel minderjarige meisjes meer dan verdubbeld is tot 621 in 2005. Tegelijk is het geboortetekort zeer ernstig en is er een belangrijke vraag naar adoptie. De noodsituatie is in de overgrote meerderheid sociaal en financieel. Abortuscentra tonen niet aan dat ze een alternatief voor abortus realistisch voorstellen.

Een nauwkeurige studie van de cijfergegevens leert ons dat abortus steeds meer wordt gezien als een vorm van contraceptie. Vanaf het begin van rapportering is ongeveer de helft van de abortussen te wijten aan mislukking van voorbehoedsmiddelen waarbij het condoom het minst betrouwbaar blijkt. Bij jonge tieners is het falen van het condoom verantwoordelijk voor maar liefst 40 procent van de abortussen. De andere helft van de vrouwen die aborteren, gebruikt geen contraceptie. Zij stellen abortus feitelijk gelijk aan contraceptie. Ondanks meer dan dertig jaar propaganda voor anticonceptie zowel via artsen als via de pers, overheidscampagnes en scholen, is dit patroon onveranderd gebleven en is het aantal abortussen blijven toenemen. Ook het massaal vrij verstrekken van de noodpil sinds 2001 geeft hier klaarlijk enkel een positief resultaat voor de bankrekening van de fabrikant.

Bekende feministes als Shere Hite en Germaine Greer zeggen al langer dat met name de pil de vrouw niet heeft bevrijd. Het toenemend aantal abortussen, ook na pilgebruik, in ons land en het gemak waarmee de seksuele partners hun verantwoordelijkheid afwijzen, bevestigen deze visie. Een andere aanpak dringt zich op. Weerbaarheid van onze meisjes en seksuele medeverantwoorde-

lijkheid van de jongens moet hierbij centraal worden geplaatst. Het is dan ook verheugend dat de nationale evaluatiecommissie Zwangerschapsafbreking voor het eerst in haar geschiedenis een alternatieve aanbeveling doet. Tieners en – waarom niet – volwassen vrouwen zouden hun vruchtbaarheid aan den lijve moeten leren ervaren. Vruchtbaarheidsbewustzijn zal vrouwen die anticonceptie willen gebruiken hen er ook bewuster van maken dat ze dat grondig moeten doen.' Dit zijn de woorden van mevrouw Kortmann, en ik zou het niet beter kunnen zeggen. Dit is een kort, maar kernachtig en waarheidsgetrouw artikel.

Elke minister van Welzijn die we de laatste jaren hebben gehad, heeft zich sterk gemaakt dat het gevoerde beleid het aantal vruchtafdrijvingen zou doen dalen. Geconfronteerd met de harde cijfers kunnen we niet anders dan vaststellen dat het preventiebeleid dat door de Vlaamse Regering werd en wordt gevoerd, gefaald heeft en nog steeds faalt, alle condoom- en andere campagnes ten spijt. Waar men juist het tegendeel zou verwachten, zijn de Vlamingen blijkbaar steeds minder op de hoogte van het correct gebruik van anticonceptiva.

Ook blijken er nog altijd een aantal hardnekkige misverstanden te bestaan aangaande de effecten van hormonale anticonceptiva. Mensen zeggen me dat ze de pil niet nemen omdat ze daar dik van worden of acne van krijgen. Die hardnekkige misverstanden blijven bestaan en verhinderen meisjes en vrouwen aan effectieve anticonceptie te doen. Onverwacht zwangere meisjes en vrouwen krijgen bovendien nog steeds niet de nodige materiële, sociale, praktische en psychologische steun die ze nodig hebben om hun zwangerschap te voltooien.

Er mankeert ook een en ander aan de nazorg bij zwangerschapsafbreking. Er duiken vaak psychologische problemen op tijdens het verwerkingsproces van een abortus. De mogelijkheden die op het vlak van begeleiding bestaan, zijn te kleinschalig en onvoldoende bekend. De beslissing tot abortus wordt trouwens veelal bij de huisarts genomen, die mijns inziens onvoldoende op de hoogte is van de alternatieve doorverwijsmogelijkheden. Ze kennen enkel de adressen van de abortuscentra. Daarbij komt nog dat sinds de terugbetaling in 2001 de prijs voor een abortus nog 2,96 euro bedraagt, wat ook niet aanzet tot een voorzichtiger anticonceptief gedrag. Ik weet niet wat een doosje condooms kost, maar dat is waarschijnlijk meer dan 2,96 euro.

Zowel op het vlak van de primaire als van de secundaire preventie moet het beleid worden bijgestuurd. Welke concrete maatregelen werden reeds getroffen om het aantal ongewenste zwangerschappen in Vlaanderen terug te dringen? Worden in het licht van het recente

evaluatie rapport de inspanningen opgevoerd? Hebt u het aantal initiatieven opgevoerd die, als alternatief voor een abortus, onverwacht zwangere meisjes en vrouwen op materieel, sociaal, praktisch en psychologisch vlak helpen bij het uitdragen van de zwangerschap? Waar kunnen onverwacht zwangere vrouwen op dit ogenblik terecht? Welke organisaties worden gesubsidieerd? Hoeveel geld wordt hiervoor vrijgemaakt? Waren er op dat vlak subsidieaanvragen die niet werden gehonoreerd? Hoeveel onverwacht zwangere meisjes en vrouwen worden jaarlijks opgevangen door deze centra? Welke inspanningen worden er gedaan om onverwacht zwangere vrouwen te informeren over deze initiatieven? Hebt u reeds maatregelen getroffen om de huisartsen beter te informeren over doorverwijsmogelijkheden naar centra die een alternatief voor abortus aanbieden?

Mevrouw de minister, ik betreur het dat ik u hierover niet kan interpellieren. Ik heb me moeten beperken tot een vraag om uitleg. Ik zou nochtans graag over dit onderwerp een breed parlementair debat voeren, maar blijkbaar wil men dat onmogelijk maken en dat vind ik bijzonder jammer.

De voorzitter: Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, ik wil het tegenbewijs leveren voor de stelling van de heer Strackx dat er geen bereidheid is om hierover een debat te voeren.

De evaluatiecommissie brengt regelmatig verslag uit op basis van de registratie van cijfers. Ik blijf erin geloven dat die registratie het best punctueel gebeurt. Het was bovenal de bedoeling om, op basis van het cijfermateriaal en de conclusies van de evaluatiecommissie, conclusies te trekken, zowel voor de federale als de Vlaamse wetgever.

Het verslag is pas sinds 1 september beschikbaar. Mevrouw de minister, ik weet niet of er al tijd is geweest om dat verslag te bekijken, er conclusies uit te trekken voor de Vlaamse bevoegdheidsdomeinen en voorstellen te doen. Ik neem aan dat u op het geschikte moment ook het parlement hierbij zult betrekken.

Op basis van het cijfermateriaal wordt dikwijls gekeken naar evoluties, zowel voor de redenen als voor de leeftijdsgroepen. Dat de vraag naar zwangerschapsafbreking bij steeds jongere personen voorkomt, blijft een belangrijk aandachtspunt.

Mevrouw de minister, naar aanleiding van vroegere vragen hebt u uitdrukkelijk gesteld dat u een beleid wilt uitwerken inzake tienermoederschap. Het gaat om meer dan preventie en het goed gebruiken van anticonceptiva. De hele omgeving en ondersteuning zijn belangrijk,

ongeacht de keuze die de betrokken vrouw of het jonge meisje maakt op basis van de bestaande wetgeving.

Ik denk dat het belangrijk is om de gebreken in de federale wet, met name dat de betrokkene juridisch alleen staat in de beslissing, aan te pakken. Daarom is het belangrijk dat we in ons beleid inzake bijstand en zorg, zowel voor- als nazorg, onze verantwoordelijkheid opnemen. Waarin voorziet Vlaanderen op dit ogenblik?

Mevrouw de minister, u was zelf aanwezig tijdens de viering van het 15-jarig bestaan van het Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen in Leuven. U hebt terecht gesteld dat het belangrijk is dat instanties ruim beschikbaar zijn, verspreid over het hele land, voor concrete zorg en begeleiding. Tijdens de viering was er een heel emotionele getuigenis van iemand die zelfstandig de beslissing had genomen, maar terecht opriep om de nazorg niet te bagatelliseren, maar er tijd, ruimte en middelen voor beschikbaar te maken. Ik hoop dat u hierop kunt ingaan.

Ik weet niet of de instanties die hierbij een rol kunnen spelen, op basis van het decreet op de preventieve gezondheidszorg, een structurele plaats kunnen krijgen. Als we menen dat we willen ingaan op de vraag naar beschikbare bijstand, kunnen we niet enkel elk jaar een bepaalde subsidie inschrijven in de begroting. Dan moeten we dat in ons beleid inbedden. Is daar binnen de uitvoering van het decreet op de preventieve gezondheidszorg plaats voor?

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Ik wil een kritische noot plaatsen bij de vraag van de heer Strackx.

Ik meen dat het voor veel mensen een goede zaak was dat abortus uit de strafwet werd gehaald. Door de terugbetaling is abortus voor heel wat mensen mogelijk en bereikbaar geworden. Enkel pleiten voor nieuwe opvangmogelijkheden voor jonge meisjes die hun kind toch willen houden, lijkt op het terugdraaien van de klok naar de negentiende eeuw.

Mevrouw de minister, u zult hier waarschijnlijk een antwoord op geven, maar ik meen dat het in veel gevallen gaat om een doordachte beslissing. Onze huisdokter mogen niet als incompetent mensen worden beschouwd. Als er één groep dicht bij de mensen staat en bij de moeders die zoeken naar een opvangmogelijkheid of naar een oplossing, zijn het de huisdokter. Ik pleit dus niet voor abortus, noch voor een terugkeer naar het ancien regime, maar voor een verdere uitzuivering en verbetering van de huidige omkadering.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: De gegevens over abortus zijn erg complex. We mogen dit dan ook niet herleiden tot een beleid van anticonceptie en preventie. De gronden en motivaties voor abortus zijn eveneens erg complex en zeer divers. Met een preventief anticonceptiebeleid bieden we daar geen antwoord op en grijpen we dus niet in op de abortuscijfers.

Aan de hand van de cijfers over abortus concluderen of een preventief anticonceptiebeleid werkt of niet, zou dan ook al te kort door de bocht zijn. Bij jongvolwassenen en volwassenen kan het aantal abortussen niet worden gezien als een rechtstreekse indicatie van het aantal ongeplande zwangerschappen. Zo'n lineair verband zou leiden tot incorrecte interpretaties.

Als we dan toch kijken naar de abortuscijfers, dan wil ik ze ook even duiden. Er blijkt een aantal trends uit. Vermeldenswaardig is dat de stijging zich vooral voordoet bij jongvolwassenen – twintig- tot dertigjarigen – en niet bij jongeren. Er wordt dus vaak ten onrechte gekeken naar de jongeren. Er is ook een tendens bij een deel van de jongeren om vroeger kinderen te krijgen, zodat er een kloof is ontstaan tussen jongere en oudere moeders.

Daarenboven kunnen we uit het onderzoek van mevrouw Sarah Vissers besluiten dat allochtone vrouwen, en meer bepaald vrouwen van Oost-Europese afkomst, sterk vertegenwoordigd zijn in de groep van vrouwen die voor een abortus kiezen. De verhoogde mobiliteit van de Oost-Europeanen zou hiervoor een van de verklarende factoren kunnen zijn.

Daarnaast moet ook de sociale achtergrond van vrouwen die voor een abortus kiezen, in aanmerking worden genomen. Uit onderzoek blijkt immers dat, als het om oudere vrouwen gaat, het meestal maatschappelijk kwetsbare vrouwen zijn die zich melden voor een abortus. Ze hebben over het algemeen een lager sociaal en maatschappelijk welzijn.

Ik benadruk dat, in verhouding tot andere Europese landen, Vlaanderen een heel laag aantal zwangerschapsafbrekingen kent. Dit voor een volledig beeld van de cijfers.

Voor de mogelijke verklaringen voor de stijging van het aantal abortussen verwijst u naar het gebrek aan kennis over anticonceptie. Dat zou een oorzaak kunnen zijn, maar uit de cijfers blijkt niet dat het de voornaamste reden is. Er is wel degelijk een probleem van registratie. Een grondige analyse van het profiel van de vrouw die voor abortus kiest, is niet te maken op basis van de registratiegegevens. We beseffen dat dat gevoelig ligt, maar het maakt het wel moeilijk beleidsconclusies te trekken uit de cijfers.

Toch stellen we daar wel degelijk een beleid tegenover,

ook op het gebied van preventie. Ik zal niet opnieuw herhalen wat we allemaal doen omtrent de thema's veilig vrijen, seksuele gezondheid, en dergelijke. U weet dat onze partner Sensoa actief is op het vlak van preventie. Tot hun doelstellingen behoort ook het vermijden van ongewenste zwangerschappen door veilig vrijgedrag. Daarover hebben we een convenant afgesloten. U vroeg hoeveel centen daar naartoe gaan. Welnu, het gaat daar om zowat 2 miljoen euro.

Ik som toch enkele projecten op. Zo hebben we het concept Goede Minnaars, op basis van een visie en gemaakt en gedragen door mensen die bezig zijn met de relationele en seksuele vorming van kinderen en jongeren. Ook in verscheidene projecten gericht op het onderwijs en de jeugdsector komt dit aan bod. Andere voorbeelden hiervan zijn de Carrousel Goede Minnaars, de tentoonstelling 'k Zag 2 beren, de didactische werkmappen, de brochures enzovoort. Er gebeurt dus heel wat op het terrein.

U verwees naar de huisartsen. Ook daarover zijn er afspraken gemaakt. Dit is een van de belangrijkste doelstellingen van de commissie anticonceptie van Domus Medica. Zij organiseren bijscholingen, overleggen met CLB-artsen, integreren het onderwerp in de opleiding tot huisarts, informeren met betrekking tot effectieve anticonceptie, sensibiliseren, vormen en stimuleren artsen om dit thema op te nemen. Terwijl de activiteiten van Sensoa in het algemeen gericht zijn op de bevolking, werkt Domus Medica dus specifiek via de commissie anticonceptie.

Ook ten aanzien van de specifieke doelgroepen zijn er heel wat initiatieven genomen. Zo werd de aids- en SOA-telefoon uitgebreid met het thema anticonceptie. Deze lijn richt zich vooral tot jongvolwassenen en volwassenen. Om dat bekend te maken is een groot-schalige campagne gevoerd. In samenwerking met NorLevo – van de noodpil – hebben we de grootschalige campagne 'Pil vergeten' gelanceerd. Dat initiatief bestaat uit de verspreiding van 27.600 kaartjes en een website waar mensen terecht kunnen voor meer informatie over anticonceptie en problemen met anticonceptiegebruik.

Er was ook een specifieke actie voor allochtone vrouwen en mannen, want ook zij moeten hun verantwoordelijkheid opnemen, met name de Idriss voorlichtingskoffer en onthaalbrochures voor nieuwkomers. De onthaalbrochures werden in 9 talen ontwikkeld en gratis verspreid bij artsen, onthaalbureaus, asielcentra, CAW's en zo meer. Ze bevatten informatie over anticonceptie en vruchtbaarheid. Momenteel ontwikkelt Sensoa onthaalkaarten met als doel intermediairs te ondersteunen bij de informatie die ze geven aan allochtonen. De onthaalkaarten hebben eenzelfde inhoud als de onthaalbrochure. Ze werden vertaald in 8 talen en

zijn bestemd voor individueel gebruik door artsen, psychologen, maatschappelijk werkers en andere hulpverleners die een allochtone patiënten- en cliëntenpopulatie hebben.

Zwangere meisjes en vrouwen begeleiden op materieel, sociaal-praktisch en psychologisch vlak is geen preventie stricto sensu. In Vlaanderen staan tal van organisaties in voor de begeleiding van vrouwen die kiezen voor het behoud van de zwangerschap.

Er is het Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen. Dat staat in voor de begeleiding van een keuze voor behoud of voor abortus, voor begeleiding van tienermoeders en tienervaders en voor begeleiding van projecten met als doel secundaire en tertiaire preventie in geval van ongeplande zwangerschap. Vrouwen met vragen over een ongeplande zwangerschap kunnen bij het CRZ terecht op een telefonische hulplijn bij vrijwilligsters die hiervoor speciaal zijn opgeleid en kunnen doorverwijzen voor professionele hulp. Dit is een heel laagdrempelig initiatief dat provinciaal is georganiseerd. De vrijwilligers krijgen een permanente vorming. De luistertelefoon is gratis en anoniem en verlaagt zo de drempel om over de zwangerschap te praten. Het biedt een open en onbevooroordeelde ruimte om alle ambivalenties over de zwangerschap uit te spreken en helpt vrouwen en koppels om tot een eigen beslissing te komen. Tijdelijk kan ook hulp worden geboden via mantelzorg aan vrouwen die in hun omgeving weinig steun ondervinden.

Ik vind dit een zeer belangrijke vorm van hulpverlening. Daarom wil ik hen ook als een partner met terreinkennis beschouwen en wil ik deze organisatie een projectsubsidie van 75.000 euro geven.

Ook de abortuscentra hebben de specifieke opdracht vrouwen met een ongeplande zwangerschap te begeleiden bij hun keuze en indien ze voor het behoud van de zwangerschap kiezen, door te verwijzen. In 2000, 10 jaar na de legalisering van abortus in België, werd de Centrale Coördinatie van de Nederlandstalige abortuscentra opgericht. Deze vzw heeft tot doel de werking en acties van de afzonderlijke Nederlandstalige abortuscentra te coördineren om meer ondersteuning te kunnen aanbieden. Ook daar kan men terecht met heel specifieke vragen.

Daarnaast zijn er de Centra voor Leerlingenbegeleiding met een begeleidings- en preventieopdracht bij ongeplande zwangerschappen.

Verder zijn er de Centra voor Algemeen Welzijnswerk die in het kader van hun driedelige opdracht, met name onthaal, begeleiding en preventie, een opvang voor vrouwen met een ongeplande zwangerschap bieden.

Naast deze specifieke organisaties is er natuurlijk nog

het netwerk van gynaecologen en huisartsen. Zij worden benaderd via Domus Medica.

Hoeveel onverwacht zwangere vrouwen er exact worden opgevangen in deze centra kan ik u niet medelen omdat er geen sluitende registratie is.

Deze organisaties zijn allemaal terug te vinden op het internet. De artsen proberen we via de werking van Domus Medica te informeren. De preventie van ongewenste zwangerschappen is trouwens een van de belangrijkste doelstellingen van Domus Medica.

Kortom, het is een heel complexe problematiek die niet alleen herleid mag worden tot een preventiebeleid voor anticonceptie. Uiteraard is een goed anticonceptiebeleid cruciaal en moeten we voldoende informatie aan jongeren geven. Net zoals bij seksueel overdraagbare aandoeningen, blijven er immers hardnekkige misverstanden rond bestaan. Het is dus belangrijk om correcte informatie te geven aan vertrouwenspersonen, maar ook in scholen. We moeten ook zorgen dat we de Oost-Europese gemeenschap bereiken, vandaar de initiatieven in onthaalbureaus en asielcentra.

We zullen ook bekijken hoe we financiële middelen kunnen vrijmaken voor de nazorg. Wij beseffen wat de impact van een ingrijpende beslissing als abortus kan zijn op de geestelijke gezondheidszorg van een vrouw. Ondersteuning van overheidswege zou dus wenselijk zijn.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mevrouw de minister, ik dank u voor de inventaris die u hebt gemaakt, maar ik zou u toch willen vragen om niet alles op één hoopje te gooien of om de zaken niet voor te stellen alsof ik alles op één hoopje heb gegooid.

Er zijn twee bekommernissen. Ten eerste moeten we kijken hoe we het aantal onverwachte of ongewenste zwangerschappen kunnen verminderen. U bent daar vrij uitgebreid op ingegaan. Ten tweede moet er in het geval van een ongewenste of onverwachte zwangerschap een keuze mogelijk zijn. Ik vrees dat we op dat vlak te weinig doen. Als u van mening bent dat het wel voldoende is wat we doen, dan ben ik zeker van mening dat die keuzemogelijkheden onvoldoende bekend zijn.

Wat ik heb gezegd over de huisartsen, ging niet over anticonceptie. Laat dat duidelijk zijn. Blijkbaar werd ik verkeerd begrepen. Ik vraag me af of de huisartsen voldoende op de hoogte zijn van de alternatieven voor een abortus. U hebt ze opgesomd. Ik vraag me af of ze voldoende zijn. Als u van mening bent dat ze voldoende zijn, dan zijn ze in elk geval onvoldoende bekend.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik denk dat er vandaag een aanbod is in Vlaanderen voor begeleiding en ondersteuning. Via het CRZ en de CAW's wordt er heel wat aandacht aan besteed. Dat gebeurt op een heel menselijke wijze, want het gaat om een moeilijke problematiek. Als uw boodschap luidt dat de huisartsen niet voldoende geïnformeerd zijn, dan zal ik dat zeker aankarten bij Domus Medica, onze eerste partner in de relatie met de huisartsen. Ik zal verduidelijken wat het aanbod is bij deze keuzemomenten. Het is inderdaad juist dat het voor mensen een enorme ondersteuning kan betekenen als ze worden begeleid door professionelen of vrijwilligers en kunnen rekenen op een netwerk van expertise. Ik zal aan Domus Medica vragen om het bestaande aanbod nog eens door te geven aan de groep die de organisatie vertegenwoordigt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over preventie van de nieuwe agressieve ziekenhuisbacterie Clostridium difficile

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, enkele weken geleden werd alarm geslagen over de snelle verspreiding van een nieuwe ziekenhuisbacterie. Een tijd geleden hebben wij hier gediscussieerd over preventie van de bekende ziekenhuisbacterie MRSA. Nu is er een nieuwe, die blijkbaar heel agressief is. Uit een rapport van het Europees 'Centre for Disease Prevention and Control' blijkt dat deze nieuwe ziekenhuisbacterie, Clostridium difficile, zich heel snel verspreidt. Aanvankelijk waren er 1 veel gevallen in Amerika en Canada, maar ondertussen bevindt de bacterie zich ook in Europa en Vlaanderen.

In ons land heeft de bacterie al vele mensen besmet en is er al één dodelijk slachtoffer. Het betreft hoofdzakelijk patiënten die ouder dan 65 jaar zijn, want zij zijn kwetsbaar. In vergelijking met de gekende bacterie, is er bij de nieuwe bacterie een groter risico op complicaties. Het is niet enkel een probleem in ziekenhuizen maar ook in rusthuizen. Uit de gegevens die thans bekend zijn, blijkt dat 20 percent van de besmettingen die bij ziekenhuispatiënten werden vastgesteld, afkomstig was uit een rusthuis.

Uit de laatste gegevens blijkt dat niet alleen oudere mensen worden getroffen, maar dat er ook al jongere patiën-

ten zijn. In ieder geval is een verhoogde waakzaamheid inzake hygiëne absoluut noodzakelijk. Deskundigen wijzen erop dat er heel rigoureuze maatregelen moeten worden genomen om alles onder controle te houden.

Wat het helemaal complex maakt, is dat de vereiste maatregelen voor handhygiëne net de omgekeerde zijn dan die voor de aanpak van de andere ziekenhuisbacterie, MRSA. Om MRSA te bestrijden, wordt aan verpleegkundigen aangeraden om de handen te wassen met alcohol. Bij de nieuwe bacterie mag dit niet worden gedaan. Integendeel, de handen moeten worden gewassen met zeep en water, want de sporen zijn erg ongevoelig voor alcohol.

Mevrouw de minister, ik neem aan dat u op de hoogte bent van deze nieuwe problematiek. Hebt u al initiatieven genomen om in rusthuizen een degelijk beleid uit te werken ter preventie van deze nieuwe agressieve ziekenhuisbacterie? Zijn er maatregelen genomen om het personeel te beschermen? Ik kan me voorstellen dat het personeel niet meer weet wat het moet doen. De situatie op het vlak van hygiëne wordt vrij complex na het behandelen van een patiënt.

Ik herhaal dat uit onderzoek blijkt dat meer dan 20 percent van de besmettingen die worden vastgesteld in ziekenhuizen, afkomstig is van een rusthuis.

Ik denk dan ook dat het heel belangrijk is dat er overleg wordt gepleegd met de federale overheid. Zijn daar reeds initiatieven genomen?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik sluit me aan bij deze vraag. Ik heb daar ook een schriftelijke vraag over gesteld op 14 september. Wat ik belangrijk vind, is de informatie die wordt gegeven aan het personeel van de rusthuizen. Ik heb begrepen dat er al plannen zijn voor de organisatie van informatienamiddagen. We moeten natuurlijk ook oog hebben voor de inspanningen die vele rusthuizen al doen. Vaak wordt daar niet over gesproken, precies omdat er geen besmettingen of sterfgevallen zijn. We moeten zoeken naar een manier om dit aan te moedigen en te stimuleren.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: De bacterie Clostridium difficile is sinds lang bekend, alsook het verband met sommige antibiotica-gerelateerde darminfecties. De laatste jaren is echter een gewijzigde epidemiologie van deze bacterie vastgesteld. Er is dus een toename van de incidentie en van de ernst van de infectie.

De reden voor deze gewijzigde epidemiologie is het voorwerp van heel wat discussies in talrijke weten-

schappelijke rapporten hierover. Zij hebben het over een wijziging in het patroon van geneesmiddelengebruik, antibiotica in het bijzonder, een wijziging van de praktijk inzake infectiepreventie en het opduiken van een nieuwe, zeer virulente stam die een tweetal jaren geleden voor het eerst is beschreven.

De Belgische Infection Control Society, afgekort BICS en het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid of WIV publiceerden de 'Belgische aanbevelingen voor de beheersing en preventie voor de Clostridium difficile in acute ziekenhuizen en in woon- en zorgcentra'. Het document is terug te vinden op www.belgianinfection-controlsociety.be.

Daarin zijn een aantal belangrijke gegevens opgenomen. Over het algemeen zijn de maatregelen die kunnen worden genomen voor rusthuizen grotendeels dezelfde als voor de ziekenhuizen. Verder zijn er een aantal voorzorgsmaatregelen ter bestrijding van een aantal andere ziekenhuisinfecties. Alleen in het geval van symptomatische patiënten moeten er bijkomende specifieke maatregelen worden genomen.

Terwijl in ziekenhuizen het probleem vaak ligt bij de gebrekkige opvolging van de uitgevaardigde richtlijnen – zo worden nog veel te vaak juwelen zoals ringen gedragen – is het probleem in de woon- en zorgcentra vaak ook een gebrek aan expertise op het vlak van specifieke hygiënemaatregelen. Ziekenhuizen hebben een cultuur die gericht is op hygiëne. Dat is het verschil met de woon- en zorgcentra die veeleer gericht zijn op het intermenselijke en relationele. De maatregelen moeten dezelfde zijn maar de aanpak moet verschillend zijn. De Vlaamse overheid organiseert een opleiding over specifieke hygiënische maatregelen voor die sector. Uiteraard zal hierbij ook de nodige aandacht gaan naar de problematiek van de bacterie Clostridium difficile. Hiervoor is een budget van 250.000 euro uitgetrokken.

Verder plan ik om tijdens de reguliere inspecties in de ouderenvoorzieningen een specifieke topic te maken van infectiepreventie. Dit project zal in januari 2007 van start gaan.

De maatregelen ter preventie van overdracht beschermen ook de gezondheidswerker en niet alleen de patiënten. Deze bacterie komt bovendien slechts voor bij welbepaalde risicogroepen van verzwakte patiënten. Daarbij wordt het innemen van sommige antibiotica aanzien als de grootste risicofactor. Gezondheidswerkers behoren niet tot deze risicogroep. Wel kunnen zij een belangrijke rol spelen bij de verspreiding van deze infectie.

De regelgeving inzake de normen is zowel voor de ziekenhuizen als voor de rust- en verzorgingshuizen een federale bevoegdheid. Het beleid van ziekenhuishygiëne en de preventie van infecties wordt door de Vlaamse

overheid gestimuleerd en aangestuurd via de uitvoering van het Vlaams kwaliteitsdecreet. Wij hebben dit afgestemd op de FOD Volksgezondheid.

In het najaar zal het WIV een grote enquête binnen de rusthuissector organiseren. Wij overleggen met het WIV hoe van deze gegevensverzameling optimaal gebruik kan worden gemaakt, als basis voor de evaluatie en bijsturing van het beleid in de rusthuizen.

Er is ook afgesproken dat de registratie van MRSA-infecties in een ziekenhuis verplicht wordt. Het WIV voert in de eerstvolgende maanden een enquête uit bij alle Belgische ziekenhuizen. Om de transparantie van het hygiënebeleid binnen de ziekenhuizen te verbeteren plan ik een uitvoeringsbesluit te maken van het kwaliteitsdecreet. Zodra de resultaten van de WIV-bevraging en het horizontale monitoringrapport klaar zijn, moeten de ziekenhuizen in hun zelfevaluatie rapport dat ze publiceren in uitvoering van het kwaliteitsdecreet, expliciet aandacht geven aan hun infectiepreventiebeleid. Ze moeten indicatoren publiceren en hun werkprocessen en verbeterprocessen meedelen.

Het Vlaamse beleid is complementair qua acties die lopen met de federale overheid. We doen dat in gezamenlijk overleg om administratieve overlast te vermijden die de uitvoering zou belemmeren. Het is de bedoeling dat er in de praktijk verbetering komt, niet in het papierwerk. De registratiegegevens die de ziekenhuizen aan het WIV moeten opgeven, zullen ook door de Vlaamse overheid worden gebruikt. Zo moeten de ziekenhuizen geen bijkomende registratie-inspanningen leveren en is er toch een indicatieve opvolging van het gevoerde preventiebeleid in elk ziekenhuis, gecontroleerd door middel van representatieve steekproeven. Er komt in 2007 een Vlaams rapport, nadat de ziekenhuissector steekproefgewijs horizontaal wordt doorgelicht voor de MRSA-preventie. Er wordt tevens onderzocht op welke manier de problemen inzake Clostridium difficile ook in deze doorlichting kunnen worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik vind die bevraging door het WIV een zeer positief initiatief. Ik heb begrepen dat die zal gebeuren in ziekenhuizen en rusthuizen. Er is een factor die we niet over het hoofd mogen zien. De epidemioloog Suetens van het WIV waarschuwt ervoor dat er een aantal gevallen van besmetting van de Clostridiumbacterie bekend zijn bij patiënten die thuis symptomen hebben ontwikkeld zonder dat er enig contact was met een ziekenhuis of rusthuis. Zal ook de sector van de thuisverpleging daarbij worden betrokken, want die heeft ook een belangrijke verantwoordelijkheid?

Minister Inge Vervotte: Dat is aan bod gekomen in de expertengroepen. Er is voor geopteerd om dat in eerste instantie voorlopig nog niet te doen. We focussen ons eerst op plaatsen waar de risico's het hoogste zijn. Het blijft een aandachtspunt om na te gaan in welke mate zou blijken dat het noodzakelijk is. Men wil prioritair actie voeren waar men maximaal resultaat kan behalen. Er is gekozen voor plaatsen met het hoogste risico, namelijk ziekenhuizen en rusthuizen. Wij kunnen veel leren uit wat we nu gaan doen, zodat het gemakkelijk transponeerbaar is naar de gezinsverzorgers en de thuisverplegers op het federale vlak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
